

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านคำ โดยใช้นิทานอีสปประกอบชุดฝึกทักษะ สำหรับเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านคูเมือง อำเภอเมืองสรวง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
2. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545
3. พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550
4. เด็กบกพร่องทางการเรียนรู้
5. ชุดฝึกทักษะ
6. การอ่าน
7. นิทาน
8. แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)
9. แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)
10. หลักการออกแบบของ ADDIE Model
11. ดัชนีประสิทธิผล
12. ความพึงพอใจ
13. บริบทโรงเรียนบ้านคูเมือง
14. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
15. กรอบแนวคิดในการวิจัย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษากระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษาได้ออกแบบการเรียนการสอนและจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องตามกรอบของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งสาระสำคัญดังนี้

1. ความสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551 : 3) กล่าวถึงความสำคัญของภาษาไทยว่าภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจการงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป ภาษาไทยจึงมีความสำคัญ จำเป็นที่คนไทยทุกคนจะต้องศึกษาและฝึกฝนจนเกิดทักษะเพื่อใช้ติดต่อระหว่างชนในชาติ ความต้องการกับผู้อื่นได้ด้วยการฟัง การอ่านและการดู ในที่นี้จะได้ประมวลความสำคัญของภาษาไทยบางประการดังนี้

1.1 ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เมื่อคนเรามีความคิด

ความรู้สึก มีอารมณ์ มีความต้องการ จึงมีความต้องการที่จะถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก เราก็จะใช้ภาษาในการสื่อความหมายไปสู่คนอื่นได้โดยการพูด การเขียน รวมทั้งใช้ภาษาทำความเข้าใจเรื่องราวด้านความคิด ความรู้สึก ความต้องการกับผู้อื่นได้ด้วยการฟัง การอ่านและการดู

1.2 ภาษาเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ ความรู้และประสบการณ์อันมีคุณค่าของบรรพบุรุษ ได้บันทึกและบอกเล่าต่อ ๆ กันมา คนรุ่นหลังสามารถแสวงหาความรู้เหล่านั้นได้โดยการฟัง การอ่านและการดูจากบุคคล จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ภาษาจะช่วยพัฒนาสติปัญญา กระบวนการคิด การวิเคราะห์ การวิจัย จนเกิดเป็นคนรุ่นใหม่ ภาษายังเป็นเครื่องมือในการ

รับและถ่ายทอดวัฒนธรรม ค่านิยม คุณธรรม และจริยธรรมที่พึงประสงค์จากคนรุ่นก่อนและจากสังคมเพื่อปลูกฝังและหล่อหลอมให้เป็นผู้มีคุณลักษณะที่เหมาะสมตามที่สังคมคาดหวัง

1.3 เป็นเครื่องมือเสริมสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน การอยู่ร่วมกันเป็นสังคมที่มีสันติสุข สมาชิกมีความเข้าใจอันดีต่อกัน การใช้ภาษาสื่อความหมายให้ชัดเจนย่อมจะก่อให้เกิดความเข้าใจที่ดีต่อกัน เกิดความร่วมมือของคนในสังคม ไม่สร้างปัญหาและความแตกแยกในสังคมและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

1.4 ภาษาเป็นเครื่องมือสร้างเอกภาพของชาติ สังคมจะเป็นปึกแผ่นมั่นคงคนในสังคมจะต้องมีความผูกพันต่อกันเป็นพวกพ้องเดียวกัน เพราะคนไทยมีภาษาไทยเป็นภาษากลางที่ยึดเหนี่ยวผูกพันให้เป็นเชื้อชาติเดียวกัน เกิดความเป็นเอกภาพของชาติ เป็นพลังทำให้เกิดความปรองดองและร่วมมือกันที่จะพัฒนาชาติไทยให้เจริญมั่นคงก้าวหน้าต่อไป

1.5 ภาษาไทยเป็นเครื่องมือช่วยจรรโลงใจ เป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่ต้องการได้รับความจรรโลงใจในชีวิตอยู่เสมอ เช่น วัยเด็กก็ต้องการเสียงแม่กล่อม เมื่อโตขึ้นฟังเสียงเพลง ฟังนิทาน นิยาย บทกวี บันเทิงคดี คำอวยพร สุภาษิต ฯลฯ ซึ่งผู้ประพันธ์ได้เลือกสรรถ้อยคำอันประณีตไพเราะ และมีข้อคิดลึกซึ้งซึ่งเป็นภาษาเรียงร้อยให้เกิดความจรรโลงใจแก่ผู้อ่านและผู้ฟัง

สรุปได้ว่า ภาษามีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่คนไทยจะต้องเรียนรู้และใช้ทักษะการฟัง การดู การอ่าน การพูดและการเขียนให้ดี มีประสิทธิภาพ เพื่อความสามารถในการสื่อสาร สร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันกับคนในชาติ รวมทั้งได้ร่วมอนุรักษ์ความเป็นไทยในฐานะภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์และเป็นวัฒนธรรมของชาติ

2. คุณภาพผู้เรียน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551 : 5) กล่าวถึงคุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ไว้ว่า

2.1 อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ เรื่องสั้น ๆ และบทร้อยกรองง่าย ๆ ได้ถูกต้องคล่องแคล่ว เข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน ตั้งคำถามเชิงเหตุผล ลำดับเหตุการณ์คาดคะเนเหตุการณ์ สรุปความรู้ข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ปฏิบัติตามคำสั่ง คำอธิบายจากเรื่องที่อ่านได้เข้าใจความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ อ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอ และมีมารยาทในการอ่าน

2.2 มีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด เขียนบรรยาย บันทึกประจำวัน เขียนจดหมายลาครู เขียนเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ เขียนเรื่องตามจินตนาการและมีมารยาทในการเขียน

2.3 เล่ารายละเอียดและบอกสาระสำคัญ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม รวมทั้งพูดแสดงความคิด ความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู พูดสื่อสารเล่าประสบการณ์และพูดแนะนำ หรือพูดเชิญชวนให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม และมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

2.4 สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ ความแตกต่างของคำและพยางค์ หน้าที่ของคำในประโยค มีทักษะการใช้พจนานุกรมในการค้นหาความหมายของคำ แต่งประโยคง่าย ๆ แต่งคำคล้องจอง แต่งคำขวัญ และเลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่นได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

2.5 เข้าใจและสามารถสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดีที่อ่าน รู้จักเพลงพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของท้องถิ่น ร้องบทร้องเล่นสำหรับเด็กในท้องถิ่น ท่องจำบทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจได้

3. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551 : 12) กล่าวถึงสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ 5 สาระ 5 มาตรฐานการเรียนรู้ โดยสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กำหนดสัญลักษณ์แทนภาษาไทย คือ “ท” ดังนี้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความคิด ความคิด และความรู้สึกใน โอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

4. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางของชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตารางที่ 1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางของชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สาระที่ 1 การอ่าน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป. 3	<p>1. อ่านออกเสียงคำ ข้อความ เรื่องสั้น ๆ และบทร้อยกรองง่าย ๆ ได้ถูกต้องคล่องแคล่ว</p> <p>2. อธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่าน</p>	<p>การอ่านออกเสียงและการบอกความหมายของคำ คำคล้องจอง ข้อความ และบทร้อยกรองง่าย ๆ ที่ประกอบด้วยคำพื้นฐานเพิ่มจาก ป.2 ไม่น้อยกว่า 1,200 คำ รวมทั้งคำที่เรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - คำที่มีตัวการ์นต์ - คำที่มี รร - คำที่มีพยัญชนะและสระไม่ออกเสียง - คำพ้อง - คำพิเศษอื่น ๆ เช่น คำที่ใช้ ๓ ฤ ฤๅ
	<p>3. ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน</p> <p>4. ลำดับเหตุการณ์และภาคคะแนนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน โดยระบุเหตุผลประกอบ</p> <p>5. สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน</p>	<p>การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - นิทานหรือเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่น - เรื่องเล่าสั้น ๆ - บทเพลงและบทร้อยกรอง - บทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น - ข่าวและเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันในท้องถิ่นและชุมชน
	<p>6. อ่านหนังสือตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและนำเสนอเรื่องที่อ่าน</p>	<p>การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสือที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
	<p>7. อ่านข้อเขียนเชิงอธิบายและปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อแนะนำ</p>	<p>การอ่านข้อเขียนเชิงอธิบาย และปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อแนะนำ</p> <ul style="list-style-type: none"> - คำแนะนำต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน - ประกาศ ป้าย โฆษณา และคำขวัญ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	8. อธิบายความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ	การอ่านข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ
	9. มีมารยาทในการอ่าน	มารยาทในการอ่าน เช่น - ไม่อ่านเสียงดังรบกวนผู้อื่น - ไม่เล่นกันขณะที่อ่าน - ไม่ทำลายหนังสือ - ไม่ควรแย่งอ่านหรือชะโงกหน้าไปอ่านขณะที่ผู้อื่นกำลังอ่าน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

มีบทบัญญัติหลายหมวด หลายมาตรา ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา

มาตรา 10 การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ

การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสอง ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น

หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน
โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

(2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์
ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

(3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็น
ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

(4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุล
กัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

(5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อ การเรียน
และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การ
วิจัย เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจาก
สื่อการเรียน การสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

(6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น ได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา
มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 28 หลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคคล
ตามมาตรา 10 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ ให้จัดตามความ
เหมาะสมของแต่ละระดับ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ

สาระหลักสูตร ทั้งที่เป็นวิชาการ และวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล
ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม

สำหรับหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา นอกจากคุณลักษณะในวรรคหนึ่ง และวรรคสอง
แล้ว ยังมีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพชั้นสูง และการค้นคว้าวิจัย เพื่อพัฒนา
องค์ความรู้และพัฒนาสังคม

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550

ให้ไว้ ณ วันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2550 เป็นปีที่ 62 ในรัชกาลปัจจุบัน พระบาทสมเด็จพระ
พระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการจึงทรง
พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต
คนพิการ พ.ศ. 2550”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“คนพิการ” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน
หรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การ
เคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือความบกพร่องอื่น
ใด ประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่าง ๆ และมีความจำเป็นเป็นพิเศษที่จะต้องได้รับความ
ช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใด เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วม
ทางสังคม ได้อย่างบุคคลทั่วไป ทั้งนี้ ตามประเภทและหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์ประกาศกำหนด

“การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ” หมายความว่า การเสริมสร้างสมรรถภาพหรือ
ความสามารถของคนพิการให้มีสภาพที่ดีขึ้น หรือดำรงสมรรถภาพหรือความสามารถที่มีอยู่เดิม
ไว้ โดยอาศัยกระบวนการทางการแพทย์ การศาสนา การศึกษา สังคม อาชีพ หรือกระบวนการ
อื่นใด เพื่อให้คนพิการได้มีโอกาสทำงานหรือดำรงชีวิตในสังคมอย่างเต็มศักยภาพ

“การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต” หมายความว่า การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ
การจัดสวัสดิการการส่งเสริมและพิทักษ์สิทธิ การสนับสนุนให้คนพิการสามารถดำรงชีวิต
อิสระ มีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์และเสมอภาคกับบุคคลทั่วไป มีส่วนร่วมทางสังคมอย่าง
เต็มที่และมีประสิทธิภาพ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่าง
อื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดย
พระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

“องค์กรคนพิการแต่ละประเภท” หมายความว่า องค์กรสมาชิกระดับชาติตามประเภท
ความพิการที่ได้แจ้งชื่อไว้กับสำนักงานตาม ระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ

“ผู้ดูแลคนพิการ” หมายความว่า บิดา มารดา บุตร สามี ภรรยา ญาติ พี่น้อง หรือบุคคลอื่นใดที่รับดูแลหรืออุปการะคนพิการ

“ผู้ช่วยคนพิการ” หมายความว่า บุคคลซึ่งให้ความช่วยเหลือคนพิการเฉพาะบุคคล เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจวัตร ที่สำคัญในการดำรงชีวิต ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5 ให้ มีคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นรองประธาน กรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ผู้แทนองค์การคนพิการแต่ละประเภทจำนวนเจ็ดคน ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง โดยคำนึงถึงจำนวนสมาชิกขององค์การคนพิการนั้น และผู้ทรงคุณวุฒิอีกหกคนซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง เป็นกรรมการให้เลขาธิการ เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้คณะกรรมการแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา 6 ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) เสนอนโยบาย แผนหลัก และ โครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐที่

เกี่ยวข้องรับไป ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป ทั้งนี้ นโยบายดังกล่าวต้องคำนึงถึงพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีอยู่ด้วย

(2) ให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบในการออกกฎกระทรวงตามมาตรา 20 (6) มาตรา 33 มาตรา 34 วรรคหนึ่ง และมาตรา 37 วรรคหนึ่ง

(3) เสนอความเห็นและให้คำปรึกษาต่อรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับนโยบายหรือกฎหมายอื่นใดของรัฐที่อาจมีผลกระทบต่อคนพิการ

(4) กำหนดระเบียบและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ความช่วยเหลือทางวิชาการเงินอุดหนุน สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการต่าง ๆ อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

(5) วินิจฉัยและมีคำสั่งเพิกถอนการกระทำหรือห้ามมิให้กระทำการที่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ

(6) พิจารณาให้การสนับสนุนและช่วยเหลือกิจกรรมของหน่วยงานของรัฐและเอกชนเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

(7) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการบริหารกองทุน การจัดหาผลประโยชน์ และการจัดการกองทุนโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง ระเบียบเกี่ยวกับการพิจารณาอนุมัติการจ่ายเงินเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ระเบียบเกี่ยวกับการจัดทำรายงานสถานะการเงินและการบริหารกองทุนระเบียบ เกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินกองทุน และการตัดหนี้เป็นสูญโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง และระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(8) จัดกิจกรรมหลักระดับชาติเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

(9) อนุมัติโครงการหรือแผนงานที่จะใช้เงินกองทุน ในส่วนที่เกินกว่าอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารกองทุน

(10) กำหนดมาตรฐาน ให้การรับรองหรือเพิกถอนการรับรององค์กรด้านคนพิการหรือองค์กรอื่นใดที่ให้ บริการแก่คนพิการ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(11) ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา 7 กรรมการซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง

เมื่อครบกำหนดวาระตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ภายในหกสิบวันในระหว่างที่ยังไม่ได้ แต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่ กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

มาตรา 8 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (4) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (5) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(6) นายกรัฐมนตรีให้ออก

มาตรา 9 ในกรณีที่กรรมการซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง ทั้งนี้ ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งได้เท่ากับ วาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งไว้แล้ว

มาตรา 10 การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือ ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ ได้ให้ รองประธานกรรมการทำหน้าที่แทน ถ้ารองประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือ ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้ กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งขึ้นทำหน้าที่แทน

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนนถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาดให้มีการประชุมคณะกรรมการไม่น้อยกว่าปีละสามครั้ง

มาตรา 11 เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ให้เป็นการทั่วถึงให้คณะ กรรมการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการตามประเภทความพิการ คณะอนุกรรมการ

ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัดในแต่ละ จังหวัดและคณะกรรมการ
อื่น เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

องค์ประกอบ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม และการดำรงตำแหน่งและการพ้นจาก
ตำแหน่งของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

คณะกรรมการแต่ละคณะตามวรรคหนึ่ง ให้มีคนพิการซึ่งมีบัตรประจำตัวคนพิการ
ตามมาตรา 19 อย่างน้อยหนึ่งคนเป็นอนุกรรมการ

ให้นำความในมาตรา 10 มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการตามวรรค
หนึ่งโดยอนุโลม

มาตรา 12 ให้ มีสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติขึ้นเป็น
ส่วนราชการใน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งไม่มีฐานะเป็นกรม
ตามมาตรา 18 วรรคสี่แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ซึ่งแก้ไข
เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 โดยมี
เลขาธิการซึ่งมีฐานะเป็นอธิบดี เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและบุคลากรของสำนักงาน

ให้เลขาธิการ เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ซึ่งการแต่งตั้งให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ มนุษย์นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ

มาตรา 13 ให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) ประสานงานและร่วมมือกับหน่วยงานด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ของรัฐบาล
ส่วนราชการหน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศใน
การดำเนินงาน การทำงานร่วมกันในระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนงานด้านคนพิการ
เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคน พิการ

(2) สสำรวจ ศึกษา วิเคราะห์ รวบรวมและเก็บรักษาข้อมูลเกี่ยวกับคนพิการ สถานการณ์
ของคุณภาพชีวิตคนพิการ เพื่อประโยชน์ต่อการป้องกัน การรักษา การฟื้นฟูสมรรถภาพคน
พิการ และจัดทำแผนงานวิเคราะห์ วิจัย ติดตาม ประเมินผลเสนอต่อคณะกรรมการ

(3) จัดทำแผนงานเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเพื่อเสนอต่อ
คณะกรรมการ

(4) สนับสนุนให้มีการจัดตั้ง การดำเนินงาน การสร้างความเข้มแข็งขององค์กรด้านคน
พิการเพื่อให้สามารถทำหน้าที่พิทักษ์ สิทธิคนพิการ ตลอดจนสนับสนุนและประสานงานให้
หน่วยงานของรัฐจัดงบประมาณ ให้แก่องค์กรด้าน คนพิการ เพื่อดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนา
คุณภาพชีวิตคนพิการ

(5) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่นหรือตามที่คณะรัฐมนตรีหรือคณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา 14 เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) มีหนังสือแจ้งให้นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการชี้แจงข้อเท็จจริงหรือความเห็นในการปฏิบัติงาน ส่งผู้แทนมาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำ หรือส่งเอกสารหรือพยานหลักฐานอื่นมาประกอบการพิจารณา

(2) มีหนังสือแจ้งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือมีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริง หรือส่งเอกสารหรือพยานหลักฐานอื่นมาประกอบการพิจารณา

มาตรา 15 การกำหนดนโยบาย กฎ ระเบียบ มาตรการ โครงการ หรือวิธีปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน หรือนุคคลใดในลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการจะกระทำ มิได้

การกระทำในลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงการกระทำหรือเว้นกระทำการที่แม้จะมีได้มุ่งหมายให้เป็น การเลือกปฏิบัติต่อคนพิการ โดยตรง แต่ผลของการกระทำนั้นทำให้คนพิการต้องเสียสิทธิประโยชน์ที่ควรจะได้รับเพราะ เหตุแห่งความพิการด้วย

การเลือกปฏิบัติที่มีเหตุผลทางวิชาการ จารีตประเพณี หรือประโยชน์สาธารณะ สนับสนุนให้กระทำได้ตามความจำเป็นและสมควรแก่กรณี มิถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง แต่ผู้กระทำการนั้นจะต้องจัดให้มีมาตรการช่วยเหลือ เยียวยาหรือรักษาซึ่ง สิทธิหรือประโยชน์แก่คนพิการตามความจำเป็นเท่าที่จะกระทำได้

มาตรา 16 คนพิการที่ได้รับหรือจะได้รับความเสียหายจากการกระทำในลักษณะที่เป็นการเลือก ปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการตามมาตรา 15 มีสิทธิร้องขอต่อคณะกรรมการให้มีคำสั่งเพิกถอนการกระทำหรือห้ามมิให้กระทำการนั้นได้ คำสั่งของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

การร้องขอตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นการตัดสิทธิผู้ร้องในอันที่จะฟ้องเรียกค่าเสียหายฐานละเมิดต่อศาลที่มีเขตอำนาจ โดยให้ศาลมีอำนาจกำหนดค่าเสียหายอย่างอื่น อันมิใช่ตัวเงินให้แก่คนพิการที่ถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมได้ และหากการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการนั้นเป็นการกระทำโดยจงใจหรือ ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ศาลจะกำหนดค่าเสียหายในเชิงลงโทษให้แก่คนพิการไม่เกินสี่เท่าของค่าเสียหาย ที่แท้จริงด้วยก็ได้

หลักเกณฑ์และวิธีการในการร้องขอ และการวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา 17 ในการใช้สิทธิตามมาตรา 16 คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการอาจขอให้องค์กรด้านคนพิการที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ร้องขอหรือฟ้องคดีแทนได้

การฟ้องคดีตามมาตรา 16 วรรคสอง ไม่ว่าคนพิการเป็นผู้ฟ้องเองหรือองค์กรด้านคนพิการที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ฟ้อง แทน ให้ได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียม

มาตรา 18 ให้สำนักงานเป็นสำนักงานทะเบียนกลางสำหรับคนพิการในกรุงเทพมหานคร โดยมี เลขานุการ เป็นนายทะเบียนกลาง สำหรับจังหวัดอื่น ให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดทำ หน้าที่เป็นสำนักงานทะเบียนจังหวัดสำหรับคนพิการในจังหวัดของตนอีกหน้าที่ หนึ่ง โดยมีพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด เป็นนายทะเบียนจังหวัด

มาตรา 19 เพื่อ ประโยชน์ในการได้รับสิทธิตามมาตรา 20 คนพิการอาจยื่นคำขอมิบัตรประจำตัวคนพิการต่อนายทะเบียนกลางหรือนายทะเบียนจังหวัด ณ สำนักงานทะเบียนกลาง สำนักงานทะเบียนจังหวัด หรือสถานที่อื่นตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่คนพิการเป็นผู้เยาว์ คนเสมือน ไร้ความสามารถหรือคนไร้ความสามารถหรือในกรณีที่คนพิการมีสภาพความ พิกัดถึงขั้นไม่สามารถไปยื่นคำขอด้วยตนเอง ได้ ผู้ปกครอง ผู้พิทักษ์ ผู้อนุบาลหรือผู้ดูแลคนพิการ แล้วแต่กรณี จะยื่นคำขอแทนก็ได้ แต่ต้องนำหลักฐานว่าเป็นคนพิการ ไปแสดงต่อนายทะเบียนกลางหรือนายทะเบียน จังหวัด แล้วแต่กรณีด้วย

การยื่นคำขอมิบัตรประจำตัวคนพิการและการออกบัตร การกำหนดสิทธิหรือการเปลี่ยนแปลงสิทธิการขอสถานะสิทธิของคนพิการ และอายุบัตรประจำตัวคนพิการให้เป็น ไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบ

มาตรา 20 คนพิการมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็น สาธารณะตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ดังต่อไปนี้

(1) การบริการฟื้นฟูสมรรถภาพโดยกระบวนการทางการแพทย์และค่าใช้จ่ายในการรักษา พยาบาลค่าอุปกรณ์ เครื่องช่วยความพิการ และสื่อส่งเสริมพัฒนาการ เพื่อปรับสภาพทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมพฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือเสริมสร้างสมรรถภาพให้ดีขึ้น ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนด

(2) การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติหรือแผนการศึกษาแห่งชาติตามความ เหมาะสมในสถานศึกษาเฉพาะหรือในสถานศึกษาทั่วไป หรือการศึกษาทางเลือก หรือ

การศึกษานอกระบบ โดยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการให้การสนับสนุนตามความเหมาะสม

(3) การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ การให้บริการที่มีมาตรฐาน การคุ้มครองแรงงาน มาตรการเพื่อการมีงานทำ ตลอดจนได้รับการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ และบริการสื่อสิ่งอำนวยความสะดวกเทคโนโลยีหรือความช่วยเหลืออื่นใด เพื่อการทำงานและประกอบอาชีพของคนพิการ ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานประกาศกำหนด

(4) การยอมรับและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองอย่างเต็มที่ และมีประสิทธิภาพบนพื้นฐานแห่งความเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป ตลอดจนได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับคนพิการ

(5) การช่วยเหลือให้เข้าถึงนโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรม การพัฒนาและบริการอันเป็นสาธารณะ ผลิตภัณฑ์ที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต การช่วยเหลือทางกฎหมายและการจัดหาทุนความว่าต่างแก่ต่างคดี ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(6) ข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร สำหรับคนพิการทุกประเภท ตลอดจนบริการสื่อสารสาธารณะจากหน่วยงานของรัฐหรือ เอกชนที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กำหนดในกฎกระทรวง

(7) บริการล่ามภาษามือตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(8) สิทธิที่จะนำสัตว์นำทาง เครื่องมือหรืออุปกรณ์นำทาง หรือเครื่องช่วยความพิการใด ๆ ติดตัวไปในยานพาหนะหรือสถานที่ใด ๆ เพื่อประโยชน์ในการเดินทาง และการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ โดยได้รับการยกเว้นค่าบริการ ค่าธรรมเนียม และค่าเช่าเพิ่มเติมสำหรับสัตว์ เครื่องมืออุปกรณ์ หรือเครื่องช่วยความพิการดังกล่าว

(9) การจัดสวัสดิการเบี่ยงความพิการ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบ

(10) การปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย การมีผู้ช่วยคนพิการ หรือการจัดให้มีสวัสดิการอื่นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดใน ระเบียบ

ผู้ช่วยคนพิการ ให้มีสิทธิได้รับการลดหย่อนหรือยกเว้นค่าบริการ ค่าธรรมเนียมตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

คนพิการที่ไม่มีผู้ดูแลคนพิการ มีสิทธิได้รับการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยและการเลี้ยงดูจากหน่วยงานของรัฐ ในกรณีที่มีสถานสงเคราะห์เอกชนจัดที่อยู่อาศัยและสวัสดิการให้แล้ว รัฐต้องจัดเงินอุดหนุนให้แก่สถานสงเคราะห์เอกชนนั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบ

ผู้ดูแลคนพิการมีสิทธิได้รับบริการให้คำปรึกษา แนะนำ ฝึกอบรมทักษะ การเลี้ยงดู การจัดการศึกษาการส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำ ตลอดจนความช่วยเหลืออื่นใด เพื่อให้พึ่งตนเองได้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบ

คนพิการและผู้ดูแลคนพิการมีสิทธิได้รับการลดหย่อนภาษีหรือยกเว้นภาษี ตามที่กฎหมายกำหนด

องค์กรเอกชนที่จัดให้คนพิการได้รับสิทธิประโยชน์ตามมาตรา 21 มีสิทธิได้รับการลดหย่อนภาษีหรือยกเว้นภาษีเป็นร้อยละของจำนวนเงินค่าใช้จ่าย ตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา 21 เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นออก ข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ ข้อกำหนด ระเบียบหรือประกาศ แล้วแต่กรณี ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 22 ให้หน่วยงานของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องใดมีหน้าที่ให้การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามอำนาจหน้าที่นั้น

มาตรา 23 ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงาน เรียกว่า “กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ” เพื่อเป็นทุนสำหรับการใช้จ่ายเกี่ยวกับการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตคน พิการการส่งเสริมและการดำเนินงานด้านการสงเคราะห์ช่วยเหลือคนพิการ การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการการศึกษาและการประกอบอาชีพของคนพิการ รวมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ โดยจัดสรรให้อย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

มาตรา 24 กองทุนประกอบด้วย

(1) ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ เงินงบประมาณ และรายได้ในกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการตามพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพ คนพิการ พ.ศ. 2534 ที่โอนมาตามมาตรา 42

(2) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล ทั้งนี้ ให้รัฐบาลจัดสรรให้เพียงพอแก่การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

(3) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับบริจาค เพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ของกองทุน

(4) เงินรายได้จากการออกสลากหรือที่ได้มาจากการจัดกิจกรรม

- (5) เงินที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการส่งเข้ากองทุนตามมาตรา 34
- (6) ดอกผลที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน
- (7) รายได้จากการขาย การลงทุน หรือการหาประโยชน์จากทรัพย์สินของกองทุน
- (8) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุน หรือที่กองทุนได้รับตามกฎหมายหรือนิติกรรม

นิติกรรม

(9) รายได้บางส่วนจากภาษีของสินค้าและบริการที่เป็นสาเหตุแห่งความพิการตามที่กฎหมายกำหนด

(10) รายได้อื่น

เงินและทรัพย์สินของกองทุนตามวรรคหนึ่ง ไม่ต้องส่งคลังเป็นเงินรายได้แผ่นดิน การบริจาคเงินหรือทรัพย์สินเข้ากองทุน ให้ผู้บริจาคมำไปหักลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีได้ตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา 25 ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นประธานอนุกรรมการ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงแรงงาน ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจำนวนเก้าคน ในจำนวนนี้ต้องเป็นผู้แทนองค์การคนพิการอย่างน้อยเจ็ดคนเป็นอนุกรรมการ และให้เลขาธิการเป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

มาตรา 26 ให้คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) บริหารกองทุน รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับการลงทุน การหาประโยชน์และการจัดการกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด โดย ความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

(2) พิจารณาอนุมัติการจ่ายเงิน อนุมัติโครงการ กำหนดวงเงินและรายการค่าใช้จ่าย เพื่อสนับสนุนแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคน พิการตามที่ คณะอนุกรรมการตามประเภทความพิการ คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคน พิการประจำจังหวัดหรือคณะ อนุกรรมการอื่นเสนอ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(3) รายงานสถานะการเงินและการบริหารกองทุนต่อคณะกรรมการตามระเบียบที่ คณะกรรมการกำหนด

มาตรา 27 ให้สมาคมสภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทยได้รับเงินสนับสนุนสำหรับค่าใช้จ่าย ในการบริหารจัดการจากกองทุน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบ

มาตรา 28 การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินกองทุน และการตัดหนี้เป็นสูญ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

มาตรา 29 ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนจัดทำงบการเงินส่งผู้สอบบัญชีตรวจสอบภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของกองทุนทุกรอบปี แล้วทำรายงานผลการสอบบัญชีของกองทุนเสนอต่อคณะกรรมการ

มาตรา 30 ให้ มีคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน จำนวนเจ็ดคนประกอบด้วย ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนห้าคน ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ด้านการเงิน การประเมินผล และการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ซึ่งในจำนวนนี้จะต้องเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการประเมินผลจำนวนสองคน และคนพิการซึ่งมีบัตรประจำตัวคนพิการ ตามมาตรา 19 อย่างน้อยหนึ่งคน เป็นกรรมการ โดยมีรองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ซึ่ง ปลัดกระทรวงมอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ

ผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการตามวรรคหนึ่ง ต้องไม่เป็นผู้แทนขององค์กรที่ได้รับเงินอุดหนุนจากกองทุนนี้

มาตรา 31 คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน
- (2) รายงานผลการปฏิบัติงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ

ให้คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนมีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับกองทุนจากบุคคลใดหรือเรียกบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาประเมินผลได้

มาตรา 32 ให้นำบทบัญญัติมาตรา 7 มาตรา 8 มาตรา 9 มาตรา 10 และมาตรา 11 วรรคสามมาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการประชุมของ คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนตามมาตรา 25 และคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนตามมาตรา 30 โดยอนุโลม

มาตรา 33 เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้นายจ้างหรือเจ้าของสถาน ประกอบการ และหน่วยงานของรัฐรับคนพิการเข้าทำงานตามลักษณะของงานในอัตราส่วนที่เหมาะสม กับผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบการหรือหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานออกกฎกระทรวงกำหนดจำนวนที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐจะต้องรับคนพิการเข้าทำงาน

มาตรา 34 นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการที่มีได้รับคนพิการเข้าทำงานตามจำนวนที่กำหนด ตามมาตรา 33 ให้ส่งเงินเข้ากองทุนตามมาตรา 24 (5) ทั้งนี้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานออกกฎกระทรวงกำหนดจำนวนเงินที่นายจ้างหรือ เจ้าของสถานประกอบการจะต้องนำส่งเข้ากองทุน

นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการที่ต้องส่งเงินเข้ากองทุนตามวรรคหนึ่ง แต่มิได้ส่ง ส่งล่าช้าหรือส่งเงินไม่ครบถ้วน ให้เสียดอกเบี้ยในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีของจำนวนเงินที่ยังไม่ได้ส่งเข้ากองทุน

นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการซึ่งรับคนพิการเข้าทำงานหรือส่งเงินเข้ากองทุนตามวรรคหนึ่งมีสิทธิได้รับยกเว้นภาษีเป็นร้อยละของจำนวนเงินค่าจ้างที่จ่าย ให้แก่คนพิการหรือเงินที่ส่งเข้ากองทุนแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา 35 ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ประสงค์จะรับคนพิการเข้าทำงานตามมาตรา 33 หรือนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการไม่รับคนพิการเข้าทำงานตามมาตรา 33 และไม่ประสงค์จะส่งเงินเข้ากองทุนตามมาตรา 34 หน่วยงานของรัฐ นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการนั้นอาจให้สัมปทาน จัดสถานที่จำหน่ายสินค้าหรือบริการ จัดจ้างเหมาช่วงงาน ฝึกงาน หรือให้การช่วยเหลืออื่นใดแก่คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการแทนก็ได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบ

มาตรา 36 เลขานุการมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้อายัดทรัพย์สินของนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการซึ่ง ไม่ส่งเงินที่จะต้องส่งตามมาตรา 34

การมีคำสั่งให้อายัดทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง จะกระทำได้ต่อเมื่อได้ส่งคำเตือนเป็นหนังสือโดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบ รับให้นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการนำเงินส่งเข้ากองทุนหรือส่งเงินที่ ค้างจ่ายภายในเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการ ได้รับหนังสือนั้น และนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการไม่จ่ายภายในเวลาที่กำหนด

หลักเกณฑ์และวิธีการอายุทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ มนุษย์กำหนด ทั้งนี้ ให้นำ หลักเกณฑ์และวิธีการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับ โดยอนุโลม

มาตรา 37 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงคมนาคม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ออกกฎกระทรวง เพื่อกำหนดลักษณะ หรือการจัดให้มีอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะบริการขนส่ง หรือบริการสาธารณะอื่น ให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ ประโยชน์ได้

เจ้าของอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ บริการขนส่ง หรือผู้ให้บริการสาธารณะอื่น ซึ่งได้ จัดอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการตามวรรคหนึ่ง มีสิทธิได้รับการลดหย่อนภาษี หรือยกเว้นภาษีเป็นร้อยละของจำนวนเงินค่าใช้จ่ายตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา 38 นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการที่จ้างคนพิการเข้าทำงานมากกว่าร้อยละ หกสิบของ ลูกจ้างในสถานประกอบการนั้น โดยมีระยะเวลาจ้างเกินกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ในปีภาษีใดมีสิทธิได้รับยกเว้น ภาษีเงินได้ในปีภาษีนั้น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา 39 ให้สำนักงานมีอำนาจประกาศโฆษณาข้อมูลการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 33 มาตรา 34 และมาตรา 35 ต่อสาธารณะอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ในกรณีที่รัฐหรือหน่วยงานของรัฐจะพิจารณาให้สัมปทาน การส่งเสริมการลงทุน การประกาศเกียรติคุณ สินเชื่อ รางวัล เครื่องราชอิสริยาภรณ์ หรือสิทธิประโยชน์ใด แก่นายจ้างหรือสถานประกอบการใด ให้นำข้อมูลที่ได้ประกาศตามวรรคหนึ่งมาประกอบการ พิจารณาด้วย

มาตรา 40 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 14 ต้องระวาง โทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา 41 ให้ถือว่าบัตรประจำตัวคนพิการตามพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคน พิการ พ.ศ. 2534 เป็นบัตรประจำตัวคนพิการตามมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 42 ให้โอนบรรดาทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ เงินงบประมาณ และรายได้ที่ประกอบ เป็นกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการตามพระราชบัญญัติการ ฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 ไปเป็นของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามพระราชบัญญัตินี้

ให้อีโองบประมาณและบุคลากรของสำนักส่งเสริมและพิทักษ์คนพิการ สังกัดสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษาไปเป็นของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการแห่งชาติ

มาตรา 43 ในระหว่างที่ยังมิได้แต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ แห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการตามพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับทำหน้าที่คณะกรรมการ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าคณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ ทั้งนี้ ไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา 44 ให้บรรดากฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 ยังคงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 45 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้รัฐมนตรีแต่ละกระทรวงมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ที่กบออกกฎ กระทรวง ระเบียบ หรือประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวงนั้น

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน สาระสำคัญและรายละเอียดเกี่ยวกับการสงเคราะห์และการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบันสมควรกำหนดแนวทางและปรับปรุงวิธีการในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น และกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์และความคุ้มครองคนพิการเพื่อมิให้ มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมเพราะเหตุสภาพทางกายหรือสุขภาพ รวมทั้งให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลือจากรัฐ ตลอดจนให้รัฐต้องสงเคราะห์คนพิการให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

เด็กบกพร่องทางการเรียนรู้

เด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ เป็นความพิการประเภทที่ 5 จากประเภทความพิการทั้งหมด 9 ประเภท ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ คือ บกพร่องทางการเห็น บกพร่องทางการได้ยิน บกพร่องทางสติปัญญา บกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ บกพร่องทางการเรียนรู้ บกพร่องทางการพูดและภาษา บกพร่องทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ บุคคลออทิสติก และบุคคลพิการซ้อน

1. ความหมายของเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้

มีนักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

แคช และไมเคิลบัสท์ (Kass and Myklevust. 1969 ; อ้างอิงมาจาก ผดุง อารยะวิญญู. 2537 : 9) ได้ให้ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ไว้ว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ หมายถึงเด็กที่มีความบกพร่องในขบวนการเรียนรู้ ทำให้เด็กไม่สามารถเรียนรู้ได้จากการศึกษาที่จัดให้กับเด็กปกติ จึงจำเป็นต้องให้บริการทางการศึกษาพิเศษ จึงจะทำให้เด็กประเภทนี้เรียนได้ เด็กเหล่านี้มีร่างกายปกติแต่มีปัญหาในด้านภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพูด การอ่าน การเขียน และยังมีปัญหาในการเรียนคณิตศาสตร์ด้วยเนื่องจากเด็กเหล่านี้มีปัญหาในการเคลื่อนไหว การรับรู้ อารมณ์ และพฤติกรรม จึงทำให้มีผลการเรียนต่ำ

ผดุง อารยะวิญญู (2544 : 115) ได้ให้ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ไว้ว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ หมายถึงเด็กที่มีความบกพร่องในขบวนการทางจิตวิทยาทำให้เด็กมีปัญหาในการใช้ภาษา ทั้งในการฟัง การอ่าน การพูด การเขียนและการสะกดคำ หรือมีปัญหาในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ปัญหาดังกล่าวมิได้มีสาเหตุมาจากความบกพร่องทางร่างกาย แขน ขา ลำตัว สายตา การได้ยิน อารมณ์ และสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็ก

ดารณี อุทัยรัตนกิจ (2555 : 8) กล่าวว่า เด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ หมายถึงบุคคลที่มีความบกพร่องในการทำงานของสมองบางส่วนที่แสดงถึงความบกพร่องในกระบวนการเรียนรู้ที่อาจเกิดขึ้นเฉพาะความสามารถด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน คือ การอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ซึ่งไม่สามารถเรียนรู้ในด้านที่บกพร่องได้ ทั้งที่มีระดับสติปัญญาปกติ

วินัดดา ปิยะศิลป์ (2555 : 10) กล่าวว่า เด็กบกพร่องทางการเรียนรู้หรือเด็กแอลดี (Learning Disability : LD) หมายถึง กลุ่มโรคที่เกิดจากความผิดปกติในการทำงานของสมองที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนรู้ ทำให้มีปัญหาในการอ่านหนังสือ สะกดคำ หรือเขียน

หนังสือ หรือคำนวณ รับรู้ตามวิธีการปกติไม่ได้ โดยที่อาจทำไม่ได้เลยหรือทำได้บ้าง
ความสามารถต่ำกว่าเด็กอื่นที่ฉลาดเท่ากัน 2 ชั้นเรียน เรียนรู้ได้ช้า ทั้งที่ฉลาด สติปัญญาปกติ
ได้รับการฝึกสอนเต็มที่ มักพบร่วมกับมีประวัติพูดช้า พูดไม่ชัดในวัยเด็กเล็กได้บ่อย ลักษณะ
สำคัญของความบกพร่องทางการเรียนรู้ แบ่งออกได้ 3 กลุ่ม คือ

1. บกพร่องในการอ่านหนังสือและสะกดคำ
2. บกพร่องในการเขียนหนังสือ
3. บกพร่องในการคิดเลข ซึ่งบางคนเสียหายด้านเดียว บางคนเสียหาย 2 ด้าน และ
บางคนเสียหายทั้ง 3 ด้าน

สมิท และคนอื่น ๆ (Smith and others. 1995 : 101) ได้ให้ความหมายของ
เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ไว้ว่า เกิดจากความบกพร่องทางพันธุกรรม ทำให้เด็กมี
ปัญหายุ่งยากในการดำเนินชีวิตประจำวัน การแสดงออกทางพฤติกรรม การรับรู้ทางสังคม และ
การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ซึ่งแสดงออกในลักษณะของการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน
การคิดและการเรียนคณิตศาสตร์ ปัญหาดังกล่าวเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละคน และไม่ได้
รวมถึงเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

สรุปว่า เด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ เป็นกลุ่มโรคที่เกิดจากความผิดปกติในการ
ทำงานของสมองที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ด้าน
การอ่านชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีร่างกายและระดับสติปัญญาปกติแต่มีปัญหาในด้านภาษา
โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านหนังสือ การสะกดคำ เรียนรู้ได้ช้าทั้งที่ฉลาด การจัดการเรียนการ
สอนจึงต้องคำนึงถึงระดับความสามารถและความต้องการพิเศษของเด็กประเภทนี้

2. ลักษณะของเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้

ลักษณะของเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ ได้มีนักจิตวิทยาและนักการศึกษากล่าวไว้
หลายท่าน ดังนี้

ผดุง อารยะวิญญู (2544 : 4-5) ได้กล่าวถึงลักษณะทั่วไปของเด็กที่มีความบกพร่อง
ทางการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. มีความบกพร่องทางการพูด
2. มีความบกพร่องทางการสื่อสาร
3. มีปัญหาในการเรียนวิชาทักษะ
4. มีปัญหาในการสร้างแนวความคิดรวบยอด
5. การทดสอบผลการเรียนให้ผลไม่แน่นอน ยกแก่การพยากรณ์

6. มีความบกพร่องทางการรับรู้
7. มีความบกพร่องทางการเคลื่อนไหว
8. มีอารมณ์ไม่คงที่ บางครั้งระเบิดอารมณ์ใส่ผู้อื่น ความผิดหวังเล็ก ๆ น้อย ๆ

อาจทำให้เสียอารมณ์อย่างรุนแรง

9. ลักษณะการนอนไม่คงที่ บางครั้งหลับบางครั้งไม่หลับ ไม่เป็นเวลาที่ไม่แน่นอน
10. โยกตัวหรือผงกศีรษะบ่อย ๆ
11. มีการพัฒนาการทางร่างกายไม่คงที่
12. มีพฤติกรรมไม่คงเส้นคงวา
13. เสียสมาธิง่าย
14. แสดงพฤติกรรมแปลก ๆ
15. มีปัญหาในการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อน

ศรียา นิยมธรรม และคณะ (2546 : 143-144) ได้กล่าวถึงลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ไว้ว่า การมองจากลักษณะภายนอกที่จะบอกว่าเด็กคนใดเป็นเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้หรือไม่ นั้นกระทำได้อย่างยากมาก เพราะเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้จะมีลักษณะบางอย่างที่ไม่อาจสังเกตได้ แต่ก็อาจสังเกตจากพฤติกรรม และปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

1. ความบกพร่องเกี่ยวกับระบบประสาท (Neurological dysfunction) ทำให้เด็กมีปัญหาในการรับรู้
2. การเจริญเติบโตไม่คงที่ ไม่แน่นอน
3. ปัญหาในการรับรู้ มักมีช่วงความสนใจสั้น ทำให้ไม่สามารถเรียนได้ดี เพราะขาดความสนใจ
4. ปัญหาในการพูด ไม่อาจแสดงความรู้สึกนึกคิดออกมาด้วยการพูดได้
5. ปัญหาในการฟัง คือได้ยินเสียง แต่จับใจความไม่ได้
6. ปัญหาในการเขียน (Dysgraphia)
7. ปัญหาในการอ่าน (Dyslexia)
8. ปัญหาในการเรียนคณิตศาสตร์ (Dyscalculia)
9. ปัญหาการรับรู้ภาษา (Receptive Aphasia)
10. ปัญหาการเรียนรู้สัญลักษณ์ (Topographic Disorder) อาจสับสนในการใช้สัญลักษณ์ทำให้เรียนรู้บางเรื่อง เช่น แผนที่ พิมพ์เขียวไม่ได้
11. ปัญหาการเรียนรู้เกี่ยวกับการเคลื่อนไหว (Disorientation)

12. ปัญหาการเรียนรู้เรื่องวันเวลา (Dyschronometria)

คารณี อุทัยรัตนกิจ (2555 : 9) กล่าวถึงลักษณะความบกพร่องของเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

1. การฟัง ไม่เข้าใจคำพูด หรือไม่สามารถจับใจความเรื่องที่ฟังได้
2. การพูด มักจะพูดเป็นคำ ๆ ไม่สามารถพูดให้ผู้อื่นเข้าใจได้
3. การอ่าน มักอ่านข้ามคำ มีปัญหาการจำพยัญชนะที่คล้ายคลึงกัน
4. การเขียน

4.1 มีความยากลำบากที่จะเขียนให้อยู่ในกรอบ เขียนตัวอักษรกลับด้าน และเขียนสะกดคำผิด

4.2 ปัญหาการบูรณาการของกล้ามเนื้อประสานสายตา

4.3 ความบกพร่องในความเข้าใจกฎเกณฑ์และความสัมพันธ์ระหว่างถ้อยคำในประโยค มีปัญหาในการรวบรวมหรือจัดระบบความคิด

5. การคิดคำนวณ

5.1 ไม่สามารถคิดคำนวณเลขที่สลับซับซ้อนได้

5.2 ไม่สามารถเข้าใจความคิดรวบยอดในเรื่องต่าง ๆ เช่น การคูณ การหาร

5.3 มีปัญหาด้านมโนทัศน์เกี่ยวกับระยะหรือการคิดคำนวณที่เป็นปริมาณ

6. การให้เหตุผลและพฤติกรรมทางสังคม

6.1 พฤติกรรมที่เป็นรูปธรรม

6.2 ความสามารถจำแนกแยกแยะสิ่งต่าง ๆ

6.3 แยกแยะความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อย-ส่วนรวม

6.4 ขาดความอยากรู้อยากเห็น

6.5 ความจำระยะสั้นและยาวไม่ดี

6.6 ขาดความพยายาม

6.7 พฤติกรรมซ้ำ ๆ อยู่กับสิ่งเร้าหรือสภาพแวดล้อม

6.8 ไม่ยืดหยุ่น ต่อต้านเปลี่ยนแปลง

จากลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ส่วนใหญ่จะมีปัญหาในด้านการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ โดยเฉพาะมีความสับสนยุ่งยากด้านภาษาทำให้เด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีปัญหาในเรื่องการอ่านมากที่สุด

3. สาเหตุของเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้

ศรียา นิยมธรรม (2541 : 23) กล่าวถึงสาเหตุของความบกพร่องทางการเรียนรู้ ดังนี้

1. ปัญหาการเรียนรู้เกิดจากการที่สมองถูกทำลายนั้น เป็นที่เชื่อกันในช่วงเวลานานมาก การถูกทำลายนั้นคิดกันว่ามาตั้งแต่ก่อนทารกจะเกิด ซึ่งอาจเป็นผลจากการดื่มสุรา หรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การสูบบุหรี่ หรือการใช้ยาบางชนิดในขณะที่แม่ตั้งครรภ์ นอกจากนี้การที่สมอง ถูกทำลายยังอาจเกิดได้ ในระยะที่ทารกกำลังคลอด

2. พัฒนาการที่ล่าช้า หรือการที่กระบวนการทางระบบประสาทมีวุฒิภาวะล่าช้าจะส่งผลถึงเรื่องของการเรียนรู้

3. เกิดจากความผิดปกติ ขององค์ประกอบทางชีวเคมีในร่างกายของบุคคล บ้างก็พบว่าเมื่อศึกษาจากหลอดโลหิตที่คล้ายคลึงกัน พบว่าการขาดสารอาหารบางชนิดเป็นสาเหตุของการบกพร่องทางการเรียนรู้ เช่น วิตามิน ธาตุเหล็ก บางอย่าง

ผดุง อารยะวิญญู (2544 : 8) ได้กล่าวถึงสาเหตุของการบกพร่องทางการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

1. การได้รับบาดเจ็บทางสมอง บุคลากรทางการแพทย์ที่ศึกษาเกี่ยวกับเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ในหลายประเทศเชื่อว่าสาเหตุสำคัญที่ทำให้เด็กเหล่านี้ไม่สามารถเรียนรู้ได้คือนั้นเนื่องมาจากการได้รับบาดเจ็บทางสมอง (Brain damage) อาจจะเป็นการได้รับบาดเจ็บก่อนคลอด ระหว่างคลอด หรือหลังคลอดก็ได้ การบาดเจ็บนี้ทำให้ระบบประสาทส่วนกลางไม่สามารถทำงาน ได้เต็มที่ อย่างไรก็ตามการได้รับบาดเจ็บอาจไม่รุนแรงนัก (Minimal brain dysfunction) สมองและระบบประสาทส่วนกลางยังทำงาน ได้ดีเป็นส่วนใหญ่

2. กรรมพันธุ์ งานวิจัยเป็นจำนวนมากระบุตรงกันว่า ความบกพร่องทางการเรียนรู้ บางอย่าง สามารถถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์ได้ ดังจะเห็นได้จากการศึกษาเป็นรายกรณีพบว่า เด็กบกพร่องทางการเรียนรู้บางคน อาจมีพี่น้องที่เกิดจากท้องเดียวกัน หรืออาจมีพ่อแม่ พี่น้องหรือญาติใกล้ชิดมีปัญหาทางการเรียนรู้เช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาในการอ่าน การเขียน และการเข้าใจภาษา

3. สิ่งแวดล้อม สาเหตุทางสภาพแวดล้อมในที่นี้ หมายถึง สาเหตุอื่น ๆ ที่มีใช้การได้รับบาดเจ็บทางสมองและกรรมพันธุ์ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับเด็กภายหลังการคลอด เมื่อเด็กเติบโตขึ้นมาในสภาพแวดล้อม ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง

ศรีเรือน แก้วกังวาน (2545 : 355) กล่าวถึงสาเหตุของความด้อยความสามารถในการเรียนมีสาเหตุสำคัญ 4 ประการ ดังนี้

1. ระบบประสาทบกพร่อง เป็นเวลานานหลายสิบปีที่มีความค้ำความสามารถในการเรียน ได้มีการพิสูจน์ว่าเกิดจากความผิดปกติทางระบบประสาท ซึ่งอาจเกิดจากการพัฒนาของระบบประสาทและสมองผิดปกติ หรือความเสียหายและบกพร่องที่เกิดขึ้นระหว่างการพัฒนาการในครรภ์ การขาดออกซิเจนระหว่างคลอด และการติดเชื้อ เป็นต้น

2. พัฒนาการด้านต่าง ๆ ช้ากว่าวัย บางทฤษฎีเชื่อว่า ความค้ำความสามารถในการเรียน เกิดจากการพัฒนาที่ช้ากว่าวัยตามเกณฑ์ปกติอย่างมาก โดยเฉพาะสมองและระบบประสาท จากการศึกษาวิจัยมักพบว่านักเรียนเหล่านี้พัฒนาการล่าช้ากว่าวัยในด้านต่าง ๆ หลายด้าน เช่นด้านวุฒิภาวะเชิงทักษะ พัฒนาการทางภาษา การทำงานประสาทสัมผัสของการเห็น และการเคลื่อนไหว

3. สาเหตุจากพันธุกรรม มีการศึกษาจำนวนมาก ได้พิสูจน์ว่าความสามารถในการเรียนเกิดจากปัจจัยทางพันธุกรรม

4. สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม เช่นเดียวกับสาเหตุทางพันธุกรรม มีการศึกษาหลายชิ้นที่สรุปผลการศึกษาว่าความค้ำความสามารถทางการเรียนที่เกิดจากปัจจัยสิ่งแวดล้อม อาทิ ทูพโภชนาการ รังสี สารตะกั่ว ยา หลอดไฟที่เคลือบปรอท (Fluorescent) และการสอนที่ไร้ประสิทธิภาพ ในบางกรณีสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความค้ำของการเรียนกำลังได้รับการศึกษาวิจัยอย่างมาก

สรุปว่า สาเหตุของการบกพร่องทางการเรียนรู้ คือการเกิดจากการได้รับบาดเจ็บทางสมองซึ่งอาจจะเกิดในก่อนคลอด ระหว่างคลอดหรือหลังคลอดก็ได้ กรรมพันธุ์ก็เป็นส่วนหนึ่งของสาเหตุของความบกพร่องด้วยเช่นกัน

4. การคัดแยกเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้

ศรียา นิยมธรรม (2541 : 36-39) ได้กล่าวถึงทางเลือกในการคัดแยกเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มีอยู่หลายทาง ไม่มีวิธีใดที่ง่ายในการคัดแยกทุกวิธีจะมีข้อจำกัดหรืออาจมีข้อชวนสงสัยและยังไม่มีทางเลือกใดที่เป็นกระบวนการซึ่งยอมรับกันทั่วไป รายละเอียดของวิธีการต่าง ๆ ที่เป็นทางเลือกในการคัดแยก ได้แก่

ทางเลือกที่ 1 วิธีดูความแตกต่าง (The Discrepancy Method) จะพิจารณาความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับระดับสติปัญญาของเด็ก

ทางเลือกที่ 2 วิธีคำนึงถึงความสามารถเฉพาะทาง (The Specific Abilities Method) จะพิจารณาจากเด็กที่มีสติปัญญาปกติหรือดีกว่าปกติแต่มีปัญหาในการเรียน หรือมีแนวโน้มที่

จะมีปัญหาในการเรียนรู้ที่ดูจะเกี่ยวข้องกับกระบวนการทางจิตวิทยา ซึ่งถูกระบุว่า เป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

ทางเลือกที่ 3 วิธีคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (The Intraindividual Differences Method) จะสังเกตความแตกต่างในแต่ละวิชา เด็กจะไม่มีปัญหาในหลาย ๆ ด้าน หรือไม่มีปัญหาเป็นส่วนใหญ่ แต่จะมีความยุ่งยาก สับสนเฉพาะบางเรื่องหรือบางด้านเท่านั้น เช่น ด้านการอ่าน ด้านการคิดคำนวณ ด้านสะกดคำ เรื่องความทรงจำ การสับสนเกี่ยวกับเรื่อง เวลา หรือยุ่งยากกับการจัดระเบียบสิ่งของต่าง ๆ

ทางเลือกที่ 4 วิธีหาจุดตัดของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำ (The Low Achievement Cut-Off Method) เด็กทุกคนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำในระดับหนึ่งของวิชาใดก็ตาม อาจได้รับความช่วยเหลือโดยไม่คำนึงถึงสาเหตุว่าทำไมจึงมีผลสัมฤทธิ์ต่ำ เช่น อาจกำหนดจุดของผลสัมฤทธิ์ต่ำที่ 10 % คนใดที่ได้คะแนนต่ำกว่า 10 % ก็จะถูกระบุว่าเป็นผู้ที่ต้องได้รับการช่วยเหลือ

ผดุง อารยะวิญญู (2544 : 31-42) กล่าวถึงวิธีคัดแยกนักเรียนไว้ 2 วิธีใหญ่ ๆ คือ การคัดแยกอย่างเป็นทางการ และการคัดแยกอย่างไม่เป็นทางการ

1. การคัดแยกอย่างไม่เป็นทางการ (Informal Identification) เป็นการคัดแยกโดยไม่ใช้แบบทดสอบมาตรฐาน ครูอาจใช้วิธีสังเกตพฤติกรรมของเด็กอย่างเป็นระบบ โดยมีผู้สังเกตประมาณ 2-3 คน ครูลงมติร่วมกันว่าเด็กที่สังเกตมีปัญหาอะไรบ้าง มี 2 วิธีดังนี้

1.1 พฤติกรรมด้านการเรียน

1.1.1 ด้านภาษาไทย

1.1.2 ด้านคณิตศาสตร์

1.1.3 ด้านพฤติกรรม

1.2 การบันทึกพฤติกรรมในการเรียนของเด็ก

ครูผู้สอนจะเข้าใจปัญหาในการเรียนของเด็ก ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากครูผู้สอนเป็นคนที่มึลักษณะในการสังเกตว่าเด็กในชั้นเรียนของตน มีปัญหาในการเรียนอย่างไรบ้าง เด็กทำตามคำสั่งครูได้หรือไม่ หากทำได้มากน้อยเพียงใด หากทำไม่ได้เด็กแสดงพฤติกรรมอย่างไร เป็นต้น ผู้ที่ทำหน้าที่สังเกตพฤติกรรมในการเรียน อาจเป็นครูประจำชั้น ครูประจำวิชาต่าง ๆ ข้อมูลที่เกี่ยวกับปัญหาของเด็กในการเรียน ควรรวบรวมมาจากครู 2-3 คน เพื่อให้เห็นปัญหาชัดเจน

2. การคัดแยกอย่างเป็นทางการ (Formal Identification) เป็นการคัดแยกนักเรียนโดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานซึ่งมีความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่นที่เชื่อถือได้ และมีเกณฑ์ปกติ

สำหรับใช้ในการเปรียบเทียบเพื่อตัดสินใจในการคัดแยกนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ มักมีการประเมินนักเรียนใน 2 ลักษณะ คือ

2.1 แบบคัดแยกเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ ศาสตราจารย์ศรียา นิยมธรรม ได้พัฒนาแบบคัดแยกนี้โดยปรับปรุงมาจากเครื่องมือของ แมคคาร์ธี ใช้สำหรับเด็กที่มีอายุระหว่าง $4 - 6\frac{1}{2}$ ปี เป็นการทดสอบรายบุคคล แบบทดสอบมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .63 - .85 และมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เชิงโครงสร้าง เครื่องมือนี้ใช้ทดสอบความสามารถของเด็กใน 6 ด้าน คือ การรู้จัก ช่าย – ขวา การจำคำ การวาดรูปทรง การจำตัวเลข การจัดหมวดหมู่ และการใช้ขา

การทดสอบดังกล่าวมีเกณฑ์การให้คะแนน แล้วนำคะแนนมาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดแล้วจึงตัดสินว่าเด็กน่าจะเป็นเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้หรือไม่

2.2 แบบสำรวจเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ พัฒนาโดยศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิบูลย์ เป็นแบบสำรวจโดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ มีคำถาม 50 ข้อ เครื่องมือนี้มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจทั้งชุดเท่ากับ .99 เหมาะสำหรับเด็กอายุ 6 – 12 ปี สํารวจปัญหาของเด็ก 5 ด้านใหญ่ คือ ภาษา คณิตศาสตร์ เวลาและทิศทาง การเคลื่อนไหว และพฤติกรรม

คาร์ณี อุทัยรัตนกิจ, ชาญวิทย์ พรนภดล และคณะ (2550 : 20-28) ได้กล่าวถึงการคัดกรองเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยใช้แบบคัดกรอง KUS-SI Rating Scales : ADHD /LD / Autism (PDDs) เพื่อใช้ในการคัดกรองนักเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 อายุระหว่าง 6-13 ปี 11 เดือน ที่มีภาวะสมาธิสั้น (Attention Deficit Hyperactivity Disorder-ADHD) บกพร่องทางการเรียนรู้ (Learning Disorders-LD) และออทิซึม (Autism and Pervasive Developmental Disorders-PDDs) มีข้อความที่บ่งบอกพฤติกรรมรวม 130 ข้อ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 พฤติกรรมภาวะสมาธิสั้น (KUS-SI Rating Scales 1 : ADHD) มีข้อความ 30 ข้อ ใช้สำหรับคัดกรองนักเรียนที่มีภาวะสมาธิสั้น

ด้านที่ 2 พฤติกรรมภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน (KUS-SI Rating Scales 2 : LD-Reading) มีข้อความ 20 ข้อ ใช้สำหรับคัดกรองนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน

ด้านที่ 3 พฤติกรรมภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียน (KUS-SI Rating Scales 3 : LD-Written Expression) มีข้อความ 20 ข้อ ใช้สำหรับคัดกรองนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียน

ด้านที่ 4 พฤติกรรมภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการคิดคำนวณ (KUS-SI Rating Scales 4 : LD-Mathematics) มีข้อความ 20 ข้อ ใช้สำหรับคัดกรองนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการคิดคำนวณ

ด้านที่ 5 พฤติกรรมภาวะออทิซึม (KUS-SI Rating Scales 5 : Autism / PDDs) มีข้อความ 40 ข้อ ใช้สำหรับคัดกรองนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม

สรุปได้ว่าในการใช้แบบคัดแยกนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านในการวิจัยนี้ให้แบบคัดแยกของ คาร์ณี อุทัยรัตนกิจ, ชาญวิทย์ พรนภดล และคณะ ซึ่งผู้คัดแยกคือ ครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ซึ่งรู้จักนักเรียนเป็นอย่างดี จึงจะทำให้ได้ข้อมูลที่เกี่ยวกับนักเรียนที่เป็นจริง

5. ลักษณะของเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน

ลักษณะของเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ได้มีนักการศึกษาพิเศษหลายท่านได้กล่าวถึงลักษณะของเด็กกลุ่มนี้ไว้ดังนี้

ศรียา นิยมธรรม (2541 : 40-41) ได้กล่าวถึงลักษณะของเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ดังนี้

1. ขมวดคิ้ว นิ้วหน้า เวลาอ่าน
2. อ่านหลงบรรทัด
3. อ่านสลับคำ อ่านข้ามคำ
4. อ่านสลับตัวอักษร
5. อ่านซ้ำ อ่านถอยหลัง
6. อ่านออกเสียงไม่ชัด
7. จับใจความสำคัญของเรื่องไม่ได้
8. เล่าเรื่องที่อ่านไม่ได้

ผดุง อารยะวิญญู (2544 : 65-67) ได้กล่าวว่าเด็กที่มีลักษณะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ไว้ดังนี้

1. พฤติกรรมการอ่านทั่วไป

- 1.1 อาการเครียดหรือเกร็ง เช่น ขมวดคิ้ว fidgeting เปล่งเสียงสูงกักริมฝีปาก

เป็นต้น

1.2 อาการไม่แน่ใจ ไม่มั่นคงทางอารมณ์ เช่น ปฏิเสธไม่ยอมอ่านตามที่ครูสั่ง ร้องให้พยายามทำให้ครูใจไว้เขา

1.3 หลงตัวอักษร เช่น อ่านซ้ำที่เดิมหลายครั้ง อ่านข้ามข้อความ อ่านข้ามบรรทัดอ่านแล้วหลงบรรทัด **ไม่รู้ว่าตนเองอ่านถึงไหน เป็นต้น**

1.4 สายหน้า หรือสั้นศีรษะ

1.5 จับหนังสือจนชิดหน้าเกินไป หรือห่างเกินไป

2. อ่านคำไม่ถูกต้อง

2.1 อ่านข้าม เช่น เสียงดังฟังชัด อ่านว่า เสียงดังชัด

2.2 อ่านเพิ่ม เช่น ผีเสื้อมาถึง อ่านว่า ผีเสื้อบินมาถึง

2.3 อ่านคำอื่นแทน เช่น ต้นตะแบก อ่านว่า ต้นปะแตก

2.4 อ่านกลับหลัง เช่น ฟีน้อง อ่านว่า น้องฟี

2.5 อ่านออกเสียงผิด เช่น ปููกบ้าน อ่านว่า ปูกบ้าน

2.6 อ่านสลับคำหรือสลับตัว เช่น เกิดเป็นคนควรมั่นขยันเอย เป็น

เกิดเป็นคนควรมั่นขยันเอย

2.7 อ่านไม่ออก เด็กจะหยุดอ่านเมื่ออ่านมาถึงคำที่เด็กอ่านไม่ได้พยายามอ่านคำนั้นอีกครั้ง เด็กอ่านผิดหรือข้ามคำนั้นไปโดยไม่อ่าน

2.8 อ่านซ้ำมาก เช่น พยายามอ่านทีละคำ กว่าที่จะอ่านได้แต่ละบรรทัดใช้เวลานาน นาทีหนึ่งอ่านได้เพียง 20-30 คำ เท่านั้น ในขณะที่เด็กปกติอาจอ่านได้นาทีละ 100 คำขึ้นไป

3. ไม่เข้าใจสิ่งที่อ่าน

3.1 จำรายละเอียดไม่ได้ไม่สามารถตอบคำถามท้ายบทได้หลังจากอ่านเรื่องแล้ว เช่น ในเรื่องสุนัขชื่ออะไร

3.2 จัดลำดับขั้นตอนไม่ได้ เช่น ลำดับเหตุการณ์ไม่ได้ว่าเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นก่อน-หลัง

3.3 ไม่เข้าใจใจความสำคัญ เด็กไม่สามารถตอบได้ว่าเรื่องที่อ่านเกี่ยวข้องกับอะไร มากที่สุด

4. ปัญหาอื่น ๆ

4.1 อ่านทีละคำ อ่านได้หนึ่งคำแล้วหยุด หรืออ่าน ๆ หยุด ๆ เพราะอ่านไม่ได้

4.2 อ่านเว้นวรรคผิด เช่น รถของ เขาวิ่งมาเรื่อย ๆ

4.3 อ่านด้วยเสียงเบาเกินไป จนแทบไม่ได้ยินเสียงอ่าน ครูต้องบอกให้อ่านดัง ๆ และบอกหลาย ๆ ครั้ง

เบญจพร ปัญญา (2543 : 6) ได้กล่าวถึงลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ดังนี้

1. อ่านช้า มีความยากลำบากในการอ่าน เช่น อ่านคำต่อคำ จะต้องสะกดคำจึงจะอ่านได้

2. อ่านออกเสียงไม่ชัดเจน

3. ไม่ระมัดระวังในการอ่านจะเดาคำจากอักษรตัวแรก เช่น บาท เป็น บท

4. อ่านข้าม อ่านเพิ่มคำ อ่านผิดประโยค หรือผิดตำแหน่ง

5. อ่านโดยไม่เน้นคำ หรือเน้นข้อความบางตอน

6. จำคำศัพท์ได้จำกัด พยายามอธิบายความหมายของคำที่อ่านไม่ได้

7. ผันเสียงวรรณยุกต์ไม่ได้

8. เล่าเรื่องที่อ่านไม่ได้

9. จับใจความสำคัญหรือเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านไม่ได้

10. ไม่รู้เดาคำจากคำหรือประโยคที่อยู่หน้าหรือหลังคำหรือย่อหน้านั้น ๆ

สรุปได้ว่า ลักษณะของเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านของกลุ่มเป้าหมายคือเด็กอ่านเป็นคำไม่ได้ เพราะจำตัวอักษรไม่ได้ เด็กบางคนมองอักษรสลับที่ สลับคำ มีความยากลำบากในการจรรูปพยัญชนะและการอ่านพยัญชนะ อ่านสลับคำ อ่านข้ามคำ และอ่านช้า

ชุดฝึกทักษะ

ชุดฝึกเป็นสื่อการเรียนการสอนอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงของครูที่จะต้องจัดทำขึ้นมา เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1. ความหมายของชุดฝึกทักษะ

ชุดฝึกทักษะเป็นกิจกรรมและสื่อการเรียนที่ส่งเสริมความรู้ของเด็ก ถ้าปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอจะช่วยเพิ่มพูนผลสัมฤทธิ์ได้ ดังได้มีนักการศึกษาให้ความหมายของชุดฝึกทักษะ ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 641) ได้ให้ความหมายของชุดฝึกทักษะว่า แบบตัวอย่างปัญหาหรือคำสั่งที่ตั้งขึ้นเพื่อให้นักเรียนฝึกตอบ

คำรถม ล้อมในเมื่อง (2547 : 1) กล่าวว่า ชุดฝึกทักษะคือสื่อการเรียนการสอนชนิดหนึ่งที่ใช้ฝึกทักษะให้กับผู้เรียน หลังจากเรียนจบเนื้อหาในช่วงหนึ่ง ๆ เพื่อฝึกฝนให้เกิดความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งเกิดความชำนาญในเรื่องนั้น ๆ อย่างกว้างขวางมากขึ้น

สุภจิตร คงสุวรรณ (2550 : 52) กล่าวว่าไว้ว่า ชุดฝึกทักษะคือชุดฝึกที่ครูจัดให้นักเรียนเพื่อให้มีทักษะเพิ่มขึ้น หลังจากที่ได้เรียนรู้เรื่องนั้น ๆ มาบ้างแล้ว โดยชุดฝึกต้องมีทิศทางตรงตามจุดประสงค์ ประกอบกิจกรรมที่น่าสนใจและสนุกสนาน ถือเป็นแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ประภัสสร ปรีเอี่ยม (2555 : 16-18) กล่าวว่าไว้ว่า ชุดฝึกทักษะสำหรับเด็กพร่องทางการเรียนรู้ เน้นการฝึกจากการฝึกซ้ำ ย้ำทวน การฟังและการเห็น โดยผ่านประสบการณ์ตรงสรุปได้ว่า ชุดฝึกทักษะเป็นสื่อการเรียนการสอนชนิดหนึ่งเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจให้เด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ได้ฝึกปฏิบัติจนเกิดแนวคิดที่ถูกต้องและมีทักษะในเรื่องการอ่านคำจนกระทั่งสามารถนำเอาความรู้ไปใช้ได้

2. ความสำคัญและประโยชน์ของชุดฝึกทักษะ

ชุดฝึกทักษะเป็นเครื่องมือที่มีความจำเป็นต่อการฝึกทักษะทางภาษาของนักเรียน ทำให้การสอนของครูและการเรียนของนักเรียนประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ดังมีนักการศึกษากล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของชุดฝึกทักษะ ดังนี้

เต็มดวง ดวงมณี (2552 : 37) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดฝึกทักษะไว้ดังนี้

1. ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียน ได้ดีขึ้น
2. ช่วยให้อจดจำเนื้อหา และคำศัพท์ต่าง ๆ ได้คงทน
3. ทำให้เกิดความสนุกสนานในขณะที่เรียน
4. ทำให้ทราบความก้าวหน้าของตนเอง
5. สามารถนำชุดฝึกมาทบทวนเนื้อหาเดิมด้วยตนเองได้
6. ทำให้ทราบข้อบกพร่องของนักเรียน
7. ทำให้ครูประหยัดเวลา
8. ทำให้นักเรียนสามารถนำภาษาไปใช้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2540 : 10) กล่าวว่า การสอนภาษาไทยให้สนุกต้องให้นักเรียนได้พยายามทำแบบฝึกหัดให้มากที่สุด ในแบบฝึกหัดจะมีข้อผิดพลาด เมื่อครูชี้แจงให้ทราบว่าตรงนั้นตรงนี้ผิดจะทำให้รู้สึกสนุกขึ้น แต่ระวังอย่าให้เป็นการประจานนักเรียน และเมื่อมีข้อผิดพลาดต้องแก้ไขอย่าปล่อยให้ผ่านไปโดยไม่ได้แก้เป็นอันขาด

ทัศนีย์ แก้วงาม (2550 : 41) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดฝึกทักษะ ดังนี้

1. ทำให้เข้าใจบทเรียน ได้ดียิ่งขึ้น
2. ทำให้ครูทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียน
3. ครูได้แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้นักเรียนได้เรียนตาม

ความสามารถของตนเอง

4. ฝึกให้นักเรียนมีความเชื่อมั่น และสามารถประเมินผลตนเองได้

5. ฝึกให้นักเรียนทำงานด้วยตนเอง

6. ฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย

7. คำนี้ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทักษะของตนเอง โดยไม่ต้องคำนึงถึงเวลาหรือความกดดันของคนอื่น

8. ชุดฝึกช่วยเสริมทักษะทางภาษาคงทน ลักษณะการฝึกที่จะช่วยให้เกิดผลดังกล่าว ได้แก่ การฝึกทันทีหลังจากเรียนเนื้อหา ฝึกซ้ำ ๆ ในเรื่องที่เรียน

สรุปได้ว่า ชุดฝึกทักษะเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ ซึ่งเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านจะได้รับประโยชน์จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง สามารถช่วยแก้ไขข้อบกพร่องทางการเรียนของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความเชื่อมั่น ส่งผลให้การเรียนของนักเรียนและการสอนของครูประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ลักษณะของชุดฝึกทักษะที่ดี

ในการสร้างชุดฝึกทักษะสำหรับเด็กเพื่อให้ได้ชุดฝึกทักษะที่ดี มีคุณภาพต้องคำนึงถึงลักษณะของชุดฝึก มีผู้กล่าวถึงลักษณะของชุดฝึกทักษะที่ดีไว้ ดังนี้

อุไรวรรณ บุญล้อม (2550 : 11) ลักษณะของชุดฝึกทักษะที่ดี ต้องมีลักษณะ ดังนี้

1. เกี่ยวข้องกับบทเรียนที่เรียนมาแล้ว
2. เหมาะสมกับระดับวัยและระดับความสามารถของเด็ก
3. มีคำชี้แจงสั้น ๆ ที่จะทำให้เด็กเข้าใจวิธีทำได้ง่าย คำชี้แจงหรือคำสั่งกะทัดรัด
4. ใช้เวลาเหมาะสมคือ ไม่ใช่เวลานานหรือเร็วเกินไป
5. เป็นที่น่าสนใจและท้าทายให้แสดงความสามารถ

รัตนา รักนิยม (2550 : 40) กล่าวถึงลักษณะของชุดฝึกที่ดีไว้ว่า ชุดฝึกทักษะที่ดีนั้นจะต้องเกี่ยวกับบทเรียนที่เรียนมาแล้ว เหมาะสมกับวัยของนักเรียน มีคำสั่งหรือคำอธิบาย มีคำแนะนำการใช้ชุดฝึกทักษะ มีรูปแบบที่น่าสนใจและมีกิจกรรมการฝึกหลาย ๆ แบบ

กชกร ธิปัตติ (2547 : 3-4) ได้สรุปเกี่ยวกับลักษณะของชุดฝึกทักษะที่ดีไว้ว่า ลักษณะของชุดฝึกที่ดีนั้น ควรมีลักษณะเข้าใจง่าย ควรมีคำอธิบายที่ชัดเจนเป็นชุดฝึกทักษะที่มีหลายแบบ มีความเหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียนทำท่ายให้นักเรียนใช้ความสามารถและฝึกด้วยตนเอง ตรงตามลักษณะประเด็นปัญหาที่ต่างก็มีความสำคัญอย่างยิ่ง สรุปว่า ลักษณะของชุดฝึกทักษะที่ดีนั้นควรมีลักษณะที่เข้าใจง่าย มีคำอธิบายที่ชัดเจนเหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านเป็นชุดฝึกที่มีหลายแบบ ทำท่ายให้นักเรียนใช้ความสามารถและฝึกด้วยตนเอง

4. ทฤษฎีและหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวกับชุดฝึกทักษะ

การสร้างชุดฝึกทักษะจำเป็นต้องศึกษาทฤษฎีและจิตวิทยาการเรียนรู้ เนื่องจากการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ต้องขึ้นอยู่กับสภาวะของจิตและพฤติกรรมตอบสนองหลาย ๆ อย่าง โดยอาศัยกระบวนการที่เหมาะสมและวิธีที่ดีที่สุด ซึ่งได้มีนักการศึกษากล่าวถึงทฤษฎีและหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวกับชุดฝึกทักษะ ดังนี้

สุจริต เพ็ชรขอบ และสายใจ อินทรมพรรย์ (2538 : 52-62) กล่าวถึงการสร้างชุดฝึกทักษะว่า ต้องยึดหลักทฤษฎีการเรียนรู้ทางจิตวิทยา ดังนี้

1. กฎการเรียนรู้ของธอร์น ไคค์เกี่ยวกับกฎของการฝึก (Law of Exercise) ซึ่งกล่าวว่าสิ่งใดที่มีการฝึก จะมีความคล่องตัวและสามารถทำได้ดี ในทางตรงกันข้ามสิ่งใดก็ตามที่ไม่ได้รับการฝึกหรือทอดทิ้งไปนานแล้ว ย่อมจะทำได้ไม่ดี

2. ความแตกต่างระหว่างบุคคล ควรคำนึงว่านักเรียนแต่ละคนมีความรู้ความถนัดและความสนใจแตกต่างกัน ฉะนั้นในการสร้างชุดฝึกทักษะจึงพิจารณาถึงความเหมาะสม คือ ไม่ยากหรือง่ายจนเกินไป และมีหลาย ๆ แบบ

3. การจูงใจผู้เรียน โดยการจัดแบบจากง่ายไปหายาก เพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียนซึ่งจะทำให้เกิดผลสำเร็จในการฝึกแล้วยังช่วยย้วยให้อยากฝึกต่อไป

4. ให้แบบฝึกสั้น ๆ เพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่าย

อุไรวรรณ บุญล้อม (2550 : 11) ได้กล่าวถึงหลักสำคัญและทฤษฎีการเรียนรู้ทางจิตวิทยา เพื่อนำมาสร้างชุดฝึกทักษะ ดังนี้

1. ความใกล้ชิด คือ กรณีที่ถ้าใช้สิ่งเร้าแล้วการตอบสนองเกิดขึ้น ในเวลาใกล้เคียงกัน จะสร้างความพอใจให้แก่ผู้เรียนเป็นอย่างมาก

2. การฝึกเป็นการทำให้ผู้เรียนได้ทำซ้ำ ๆ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่แม่นยำ

3. กฎแห่งผล คือ การเรียนที่ผู้เรียนได้ทราบผลการปฏิบัติงานของตนด้วยการเฉลยคำตอบให้ จะช่วยให้ผู้เรียนทราบข้อบกพร่อง เพื่อปรับปรุงตนเองหรือเพื่อเป็นการสร้างความพอใจให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน

4. กฎการจูงใจ คือ การจัดชุดฝึกทักษะ เรียงลำดับจากชุดฝึกทักษะง่ายและสั้น ไปสู่เรื่องที่ยากขึ้น ควรมีภาพประกอบและมีหลายรส หลายรูปแบบ

แนวคิดของบลูม ซึ่งได้กล่าวถึงธรรมชาติของผู้เรียนแต่ละคนว่ามีความแตกต่างกัน ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาในหน่วยย่อยต่าง ๆ ได้โดยใช้เวลาเรียนแตกต่างกัน ดังนั้นการสร้างชุดฝึกต้องมีการกำหนดเงื่อนไขที่ช่วยให้ผู้เรียนทุกคนสามารถผ่านลำดับขั้นตอนของทุกหน่วยการเรียนรู้ได้ ถ้านักเรียนได้เรียนตามอัตราความสามารถของตนก็จะทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จมากขึ้น ภาษาดีขึ้น เพราะนักเรียนได้มีโอกาสนำความรู้ที่เรียนมาแล้วฝึกให้เกิดความเข้าใจดียิ่งขึ้น

สรุปว่า การสร้างชุดฝึกทักษะให้มีคุณภาพเหมาะสมกับเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ครูจะต้องนำทฤษฎีและหลักจิตวิทยา เช่น การเรียนรู้เกิดจากผู้เรียนมีความพร้อม การฝึกหรือการกระทำบ่อย ๆ ความแตกต่างระหว่างบุคคล การเสริมแรง และการสร้างแรงจูงใจ เพื่อให้การเรียนรู้ของเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

5. หลักในการสร้างชุดฝึกทักษะ

การสร้างชุดฝึกทักษะที่ดีและมีประสิทธิภาพ จะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง ซึ่งมีนักการศึกษากล่าวถึงหลักในการสร้างชุดฝึกทักษะไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540 : 146-147) กล่าวถึงขั้นตอนของการสร้างชุดฝึกทักษะ ดังนี้

1. สำรวจปัญหาและความต้องการ เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไปแล้ว ครูผู้สอนย่อมทราบดีว่า บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ รวบรวมปัญหาและความต้องการในการแก้ไข ปัญหา หรือความต้องการที่จะพัฒนาการเรียนการสอนในแต่ละจุดประสงค์
2. กำหนดจุดประสงค์ในการสร้างชุดฝึกทักษะให้ชัดเจน เพื่อตอบคำถามว่าสร้างชุดฝึกเพื่ออะไร ต้องการให้นักเรียนเป็นอย่างไร
3. วิเคราะห์คำที่เรียนในแต่ละจุดประสงค์ว่าประกอบด้วยคำและความหมายอย่างไร คำใดที่มักจะมีปัญหาในการอ่านและเขียน รวบรวมคำเหล่านั้นไว้

4. ศึกษาจิตวิทยาการเรียนรู้ จิตวิทยาการอ่านของนักเรียนแต่ละชั้นว่าเด็กแต่ละวัยมีความสนใจเรื่องอะไร

5. กำหนดกรอบการสร้างชุดฝึกว่า ควรประกอบด้วยเรื่องอะไรบ้าง แต่ละเรื่องควรมีลักษณะอย่างไร

6. ลงมือเขียนชุดฝึกแต่ละชุด

7. นำชุดฝึกไปให้ผู้ชำนาญตรวจสอบความถูกต้อง ความตรงตามเนื้อหา หรือนำไปทดลองใช้กับนักเรียนจำนวน 1-5 คน เพื่อรวบรวมข้อมูลนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

8. จัดพิมพ์หรืออัดสำเนาชุดฝึก เพื่อให้ให้นักเรียนนำไปใช้

ปราณี อยู่คง (2546 : 18) ได้กล่าวถึงหลักการสร้างชุดฝึกทักษะไว้ ดังนี้

1. ให้สอดคล้องกับหลักจิตวิทยา และพัฒนาการของเด็ก
2. ให้มีจุดมุ่งหมายว่าฝึกในด้านใด แล้วจัดให้เนื้อหาตรงกับความมุ่งหมาย
3. ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของเด็ก
4. ในชุดฝึกทักษะต้องมีคำชี้แจงสั้น ๆ เพื่อให้เด็กเกิดความมั่นใจ
5. ต้องเหมาะสมกับเวลาและความสนใจของเด็ก
6. ควรทำชุดฝึกทักษะหลาย ๆ แบบเพื่อส่งเสริมให้เด็กได้คิด

กชกร ธิปัตติ (2547 : 7) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนการสอนหรือการจัดกิจกรรมของชุดฝึกทักษะว่าควรหลีกเลี่ยงสิ่งต่อไปนี้

1. กระบวนการจัดการเรียนการสอนเป็นเชิงเส้นตรงและเป็นลำดับขั้นตอนตายตัว
2. การวางแผนเป็นลักษณะจากบนสู่ล่างหรือสั่งการอย่างเป็นระบบ
3. วัตถุประสงค์กำหนดแนะแนวทางในการพัฒนา
4. ยึดผู้เชี่ยวชาญเป็นหลักในการพิจารณาออกแบบการจัดกิจกรรม
5. เป็นการจัดการเรียนการสอนในทักษะย่อย
6. กำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ในสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้แล้ว
7. ประเมินผลรวบยอดยากเกินไป
8. ข้อมูลที่เป็นปรนัยวิฤกฤติหรืออาจมีน้อยเกินไป

ริเวอร์ (River. 1996 : 97-100) ได้กล่าวถึงลักษณะของชุดฝึกไว้ ดังนี้

1. ต้องมีการฝึกนักเรียนมากพอในเรื่องหนึ่ง ๆ ก่อนที่จะฝึกเรื่องอื่น
2. แต่ละชุดฝึกควรฝึกแบบประโยคเพียงหนึ่งแบบเท่านั้น
3. ฝึกโครงสร้างใหม่กับสิ่งที่เรียนรู้แล้ว

4. ประโยคที่ฝึกควรเป็นประโยคสั้น ๆ

5. ประโยคและคำศัพท์ควรเป็นแบบที่ใช้พู่กันในชีวิตประจำวันที่นักเรียนรู้จักดี

สรุปได้ว่า หลักการสร้างชุดฝึกทักษะในงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา

การอ่านคำของนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านให้ดียิ่งขึ้น โดยใช้นิทานอีสปซึ่งผู้เรียนให้ความสนใจมาสร้างเป็นชุดฝึกทักษะ ใช้หลักการสร้างของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในชุดฝึกทักษะประกอบด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านคำ นิทานอีสป ชุดกิจกรรม และแบบทดสอบหลังเรียน

6. วิธีหาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะ

โสภณ นุ่มทอง (2540 : 25-28) ได้เขียนไว้ว่า เมื่อผลิตสื่อขึ้นมาประกอบการเรียนการสอนไม่ว่าจะเป็นชุดการสอน บทเรียนสำเร็จรูป หนังสือแบบหน่วยหรือชุดฝึกก็ตามควรจะได้ประเมินประสิทธิภาพของสื่อว่าเหมาะสมที่จะนำไปใช้ต่อไปหรือไม่ หรือสื่อนี้จะส่งเสริมหรือสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ หรืออย่างไร จะได้ทำข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุงแก้ไขต่อไป การหาประสิทธิภาพของสื่อมีขั้นตอนโดยทั่วไป ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นทดลองใช้กับนักเรียนคนเดียว พยายามคัดเลือกนักเรียนที่มีความรู้ความสามารถและมีผลการเรียนวิชานั้นอยู่ในระดับกลาง นำมาทดลองใช้ก่อนเพื่อหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับถ้อยคำการใช้ภาษา ความชัดเจนของการนำเสนอ เนื้อหา และการสื่อความหมายต่าง ๆ เพื่อจะได้นำไปปรับปรุงในเบื้องต้นก่อนที่จะนำไปทดลองใช้ในขั้นที่ 2

ขั้นที่ 2 เมื่อแก้ไขข้อบกพร่องที่ได้จากการทดลองในขั้นที่ 1 แล้ว ควรจะนำไปทดลองอีกครั้งกับนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนระดับกลาง จำนวน 3-5 คน โดยให้นักเรียนได้ทดลองเรียนจริง ๆ กิจกรรมการเรียนการสอนเหมือนจริงทุกอย่าง เพียงแต่เป็นกลุ่มเล็กกว่าห้องเรียนจริงเท่านั้น เป็นการทดลองหาข้อบกพร่องในด้านต่าง ๆ ของสื่ออีกครั้งหนึ่งเพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ขั้นที่ 3 เป็นขั้นการใช้สื่อในห้องเรียนจริง ๆ ตามปกติซึ่งเป็นการประเมินประสิทธิภาพของสื่อว่าเชื่อถือได้หรือไม่ ซึ่งอาจดำเนินการได้ 2 วิธี คือ

1. โดยการทดสอบความแตกต่างของคะแนนจากก่อนเรียนและหลังเรียน

2. ใช้เกณฑ์มาตรฐาน 80/80 หรือ 90/90 ซึ่งเป็นเกณฑ์การเปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการประเมินในกระบวนการเรียนการสอนกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบสุดท้ายหลังจากเรียนจบบทเรียนหรือจบเรื่องแล้ว การตั้งเกณฑ์ 80/80 หรือ 90/90 นั้นอยู่ในดุลยพินิจว่านักเรียนของ

เรานั้นมีความสามารถในการเรียนระดับใด และควรจะต้องตั้งเกณฑ์เท่าไร ถ้านักเรียนเรียนดีมากจะตั้งเกณฑ์สูง 90/90 ก็ได้ แต่ถ้านักเรียนเรียนค่อนข้างดีอาจตั้งเกณฑ์ไว้ 80/80 ก็ได้ เป็นต้น

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้เกณฑ์มาตรฐาน 75/75 เพราะถึงแม้ผู้เรียนจะมีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน แต่ในการวัดผลประเมินผลจะใช้เกณฑ์สำหรับเด็กกลุ่มนี้โดยเฉพาะ ซึ่งแยกกันกับเด็กปกติ

การอ่าน

การอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาค้นคว้าความรู้ และพัฒนาชีวิต ซึ่งนอกจากจะทำให้เกิดความรู้แล้วยังส่งเสริมให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้แนวคิดในการดำเนินชีวิต การอ่านจึงเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาทุกระดับ และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ในเรื่องต่าง ๆ

1. ความหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นทักษะสำคัญในการแสวงหาความรู้ ตลอดจนความเพลิดเพลิน การพัฒนาทักษะการอ่านจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ดังนั้นนักการศึกษาจึงได้ให้ความสำคัญต่อการอ่านและได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ ดังนี้

วรรณิ โสมประจักษ์ (2539 : 120) กล่าวถึงความหมายของการอ่านว่า เป็นกระบวนการทางสมองโดยใช้สายตาสัมผัสกับตัวอักษรหรือสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เพื่อรับรู้ และเข้าใจความหมายของคำหรือข้อความที่อ่าน โดยการแปลสัญลักษณ์ออกมาเป็นความหมายของคำระหว่างความคิดของผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกันและผู้อ่านสามารถนำความหมายของคำไปใช้ประโยชน์ได้

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 1364) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่าการอ่านว่าตามตัวหนังสือ ถ้าอ่านออกเสียงด้วย เรียกว่า อ่านออกเสียง ถ้าไม่ต้องออกเสียง เรียกว่า อ่านในใจ

วัฒนา สาลีรัมย์ (2550 : 8) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการแปลความหมายจากตัวอักษร สัญลักษณ์ คำ กลุ่มคำหรือวลี ประโยค ออกมาเป็นความคิดอย่างมีเหตุผล โดยอาศัยความสามารถในการแปลความหมาย การตีความ การจับใจความสำคัญ เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างมีจุดหมาย

สรุปได้ว่าการอ่านเป็นกระบวนการทางสมองในการแปลความหมายหรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ปรากฏแก่สายตาออกมาเป็นความคิด ความเข้าใจเพื่อให้ได้กับพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน รับรู้ความหมายที่ผู้เขียนต้องการสื่อความหมายให้ทราบแล้วผู้อ่านสามารถนำความคิด ความเข้าใจไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

2. ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านมีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ทำให้ผู้อ่านฉลาดรอบรู้ทันโลก นักการศึกษาหลายท่านได้เสนอแนวคิดสำคัญ ๆ ไว้ดังนี้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2532 : 348) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่าการอ่านเป็นพื้นฐานของการเรียนวิชาอื่น เป็นการถ่ายทอดความรู้สึกลึกและความต้องการระหว่างบุคคล เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เป็นผู้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ช่วยให้การดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เป็นเครื่องมือในการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมของคนไทยสู่คนรุ่นหลัง ๆ ต่อไป และเป็นเครื่องมือที่ก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน ความรู้และประสบการณ์กว้างขวาง

บันลือ พุททษะวัน (2538 : 10-11) กล่าวถึง ความสำคัญของการอ่านไว้ 8 ประการ ดังนี้

1. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้
2. เด็กที่อ่านได้ ย่อมได้รับการยอมรับ สามารถเรียนและเล่นร่วมกับเพื่อน ๆ ได้
3. การอ่านเป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้เด็ก ได้รับความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม เพราะโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาไม่อาจจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้อย่างสมบูรณ์ที่สุด
4. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการประกอบธุรกิจและการปรับปรุงอาชีพ
5. สามารถรับรู้ข่าวสาร เหตุการณ์ของบ้านเมือง และการปกครองได้ดี
6. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการพินิจ เลือกตัดสินใจที่จะเลือกตัวแทนในด้านการเรียน การเมือง การปกครอง ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
7. การอ่านเป็นกิจกรรมสำคัญที่จะช่วยให้สามารถใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ทั้งยังได้รับความเพลิดเพลิน และช่วยพัฒนาจิตใจ
8. การอ่านช่วยให้รอบรู้ถึงความเปลี่ยนแปลงทางสังคม การสื่อสาร การพยากรณ์อากาศ เพื่อการปรับตัว ปรับปรุงอาชีพ ยิ่งสังคมเจริญขึ้นมากเท่าใด การอ่านก็จะทวีความสำคัญมากขึ้นเท่านั้น

จินตนา ไบกาซูยี (2547 : 20) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า หนังสือคือประตูป
 แห่งความรู้ หนทางที่จะเข้าสู่แหล่งความรู้เช่นนี้คือ การอ่าน ซึ่งการอ่านไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นเอง
 ตามธรรมชาติ ไม่ใช่พรสวรรค์ที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด แต่เป็นพรแสวงที่เกิดจากการสั่งสอนและ
 ฝึกฝนจนเป็นทักษะ

สรุปได้ว่าความสำคัญของการอ่าน คือ เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ รับรู้ ข้อมูลข่าวสาร
 ต่าง ๆ จากแหล่งรวบรวมทางความรู้ ความคิดที่หลากหลาย และเพื่อให้ได้กบพร่องทางการ
 เรียนรู้ด้านการอ่าน สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลและสังคม
 อย่างถูกต้องและเหมาะสม ตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน

3. จุดมุ่งหมายของการอ่าน

ในการอ่านหนังสือทุกครั้ง ผู้อ่านจะต้องมีจุดมุ่งหมายในการอ่านแต่ละครั้ง
 จุดมุ่งหมายนั้นย่อมไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้อ่านเพื่อจุดประสงค์ใด
 นักการศึกษาได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายในการอ่าน ดังนี้

นภดล จันทรพิชญ์ (2535 : 84) และนิภาพรรณ ศรีพงษ์ (2538 : 134) กล่าวถึง
 จุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ 4 ประการดังนี้ การอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ การอ่านเพื่อความ
 เพลิดเพลินบันเทิงใจ การอ่านเพื่อหาคำตอบในสิ่งที่ต้องการคิดค้น แต่ประการที่ 4 ต่างกัน
 นภดล จันทรพิชญ์ กล่าวถึงประการที่ 4 ว่าอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ นิภาพรรณ ศรีพงษ์
 กล่าวถึงประการที่ 4 ว่าอ่านเพื่อให้ได้คติชีวิตและจรรยาโลงใจ

ฉวีวรรณ อุหาภินันท์ (2542 : 22-26) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่าน ดังนี้

1. อ่านเพื่ออยากรู้อยากเห็น และรู้ข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ
2. อ่านเพื่อแก้ปัญหา
3. อ่านเพื่อความรู้และเพื่อการศึกษา
4. อ่านเพื่อค้นคว้าและวิจัย
5. อ่านเพื่อปรับปรุงบุคลิกภาพ
6. อ่านเพื่อรักษาสุขภาพ
7. อ่านเพื่อปรับปรุงงานอาชีพ
8. อ่านเพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน
9. อ่านเพื่อแก้เหงา หรืออ่านเพื่อฆ่าเวลา
10. อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
11. อ่านเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับคนอื่น ๆ

12. อ่านเพื่อช่วยในการตัดสินใจ

ขวัญดี อัครวาศิษฐ์ และคณะ (2543 : 48-49) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ 4 ประการคือ อ่านเพื่อเขียน อ่านเพื่อหาคำตอบ อ่านเพื่อปฏิบัติตาม และอ่านเพื่อสะสมความรู้ สรุปแล้วจะเห็นได้ว่า จุดมุ่งหมายของการอ่าน คือ การอ่านเพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

4. องค์ประกอบของการอ่าน

การอ่านจะเกิดขึ้นได้จะต้องมีองค์ประกอบครบ จึงมีนักการศึกษากล่าวถึง องค์ประกอบของการอ่านไว้ ดังนี้

สนิท ตั้งทวี (2529 : 258) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการสำคัญในการแสวงหา ความรู้ของมนุษย์ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ส่วน คือ

1. ผู้อ่าน การอ่านจะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าไม่มีผู้อ่าน
2. ตัวอักษร ถ้าผู้อ่านมองเห็นตัวอักษรแล้วอ่านได้ แต่ไม่เข้าใจความหมายของตัวอักษร ก็จะไม่ถือว่าเป็นการอ่าน

3. ความหมาย ถ้าผู้อ่านมองเห็นตัวอักษรชัดเจนสามารถเข้าใจความหมายของตัวอักษร ก็ถือว่าเป็นการอ่าน แต่ยังไม่สมบูรณ์ เพราะมีทักษะเพียงทักษะด้านความเข้าใจศัพท์เท่านั้น

4. เลือกความหมาย ถ้าผู้อ่านมองเห็นตัวอักษร เข้าใจความหมายของตัวอักษรและ สามารถเลือกความหมายที่ดีที่สุด ในหลาย ๆ ความหมายของคำที่ห้อมล้อมด้วยบริบท (Context) ได้อย่างถูกต้อง โดยอาศัยการพิจารณาด้วยเหตุผลเช่นนี้ จะถือว่าเป็นการอ่านที่สมบูรณ์ เพราะมีทักษะด้านความเข้าใจเนื้อเรื่อง และความคิดเชิงวิจารณ์เพิ่มขึ้น

5. การนำไปใช้ การอ่านจะมีความสมบูรณ์ที่สุด ได้ก็ต่อเมื่อผู้อ่านมีกระบวนการที่ ต่อเนื่อง คือผู้อ่านมองเห็นตัวอักษร เข้าใจความหมายของตัวอักษร สามารถเลือกหาความหมาย ที่ดีหรือถูกต้องที่สุด และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้อ่านจนกระทั่งเกิดประโยชน์ แก่ตนเอง ต่อสังคมต่อไป การอ่านเช่นนี้ถือว่าเป็นการอ่านที่สมบูรณ์ที่สุด หรืออาจเรียกว่า “อ่านเป็น” การอ่าน โดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือการอ่านออกเสียงและการอ่านในใจ

วรณี โสมประยูร (2537 : 122-123) ได้สรุปองค์ประกอบของการอ่านของเด็กไว้ดังนี้

1. องค์ประกอบทางด้านร่างกาย

1.1 สายตา

1.2 ปาก

1.3 หู

2. องค์ประกอบด้านจิตใจ

2.1 ความต้องการ

2.2 ความสนใจ

2.3 ความศรัทธา

3. องค์ประกอบด้านสติปัญญา

3.1 ความสามารถในการรับรู้

3.2 ความสามารถในการนำประสบการณ์เดิมไปใช้

3.3 ความสามารถในการใช้ภาษาได้ถูกต้อง

3.4 ความสามารถในการเรียน

จากองค์ประกอบของการอ่านที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการสำคัญในการแสวงหาความรู้ของมนุษย์ เด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ยังขาดองค์ประกอบด้านสติปัญญา จึงมีความยากลำบากในการอ่าน ผู้วิจัยจึงได้นำนิทานอีสปมาเป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความสนใจอยากอ่าน

5. การสอนอ่านเป็นคำ

การสอนอ่านเป็นคำ เป็นการสอนอ่านที่ให้นักเรียนอ่านเป็นคำ ๆ โดยไม่ได้มีการสะกดคำหรือจำแนกคำ เพราะการจำแนกคำเป็นเรื่องที่ยาก โดยเฉพาะเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ลักษณะการสอนอ่านเป็นคำ ส่วนมากใช้คำที่นักเรียนเคยเห็น เป็นคำที่ใช้บ่อยในชีวิตประจำวัน ซึ่งผู้อ่านสามารถจำได้ทันทีที่เห็น โดยที่ไม่ต้องหยุดคิดและวิเคราะห์คำ

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 72) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนอ่านที่สามารถนำไปใช้ได้ทั้งกับนักเรียนปกติและนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกวิธีที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่านคำ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. วิธีสอนอ่านเป็นคำ (Sight Word Approach)

เป็นการสอนอ่านให้เด็กเป็นคำ ๆ และให้เด็กอ่านก่อนที่เด็กจะจำตัวอักษรได้ เมื่อเด็กอ่านคำได้มากพอสมควรแล้ว จึงสอนให้รู้จักตัวสระและพยัญชนะ ในภายหลัง ครูอาจใช้บัตรคำในการสอนให้เด็กอ่านตาม ให้ดูภาพประกอบ เด็กอาจจำคำได้โดยการจำ ครูอาจทำโดยการบันทึกเสียงลงบนเทปก็ได้แล้วจึงเปิดให้เด็กฟัง และให้เด็กอ่านบัตรคำ การสอนวิธีนี้จะทำให้เด็กอ่านคำโดยใช้สายตา

2. วิธีสอนหน่วยเสียง (Phonic Approach)

เป็นการสอนอ่านให้เด็ก โดยวิธีให้เด็กเข้าใจหน่วยเสียงในภาษา เช่น เสียงสระ เสียงพยัญชนะ และให้เด็กแปลงเสียงได้ถูกต้อง หน่วยเสียงสระและพยัญชนะจะปรากฏในคำ ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าวิธีนี้เป็นวิธีสอนอ่านเป็นคำ ๆ ในแต่ละคำมีที่ให้สังเกตหน่วยเสียงได้อย่างชัดเจน

3. วิธีการสอนอ่านเบื้องต้น (Basal Reading Approach)

เป็นการสอนอ่าน โดยมีเนื้อหาเป็นชุด ตามลำดับความสามารถของเด็กตั้งแต่ง่ายไปถึงยาก เริ่มจากการอ่านคำ อ่านฟังเสียง ไปจนถึงการอ่านเพื่อเข้าใจความหมาย เนื้อหาตั้งแต่สั้น ๆ ไปจนถึงเนื้อหาที่มีความยาวหลายหน้ากระดาษ ภายในชุดการสอนอาจประกอบด้วยบัตรคำ บัตรภาพ เนื้อหาสาระที่จะให้เด็กอ่านมีการจำกัดคำยากและเพิ่มปริมาณคำยากขึ้นตามลำดับ มีคู่มือและมีการทดสอบไว้สำหรับแต่ละตอนแต่ละชุด

จากทฤษฎีและหลักการดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการที่จะสอนอ่านให้เด็กได้ผลตามวัตถุประสงค์นั้น จะต้องศึกษาและเข้าใจธรรมชาติของภาษา ธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็ก และหลักการ วิธีการสอนให้สอดคล้อง การเลือกใช้วิธีการสอนแบบใดจึงขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหาและความบกพร่อง จุดที่ต้องการแก้ไขหรือพัฒนาในตัวเด็ก เพราะวิธีช่วยการสอนในแต่ละวิธีมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป ตามระดับการเรียนรู้หรือจุดมุ่งหมายของการสอน ซึ่งกลุ่มเป้าหมายที่วิจัยนั้นเป็นนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน อ่านไม่ออกโดยอ่านเป็นคำไม่ได้ เพราะจำตัวอักษรไม่ได้ ผู้วิจัยจึงเลือกวิธีการสอนอ่านเป็นคำ โดยคำที่นำมาให้นักเรียนอ่านนั้น เป็นคำที่ได้มาจากการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงในชุดฝึกทักษะ เป็นคำพื้นฐานของชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นำมาไว้ในนิทานอีสปและมีภาพประกอบให้นักเรียนดูเป็นการช่วยในการอ่าน วิธีนี้ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้การอ่าน โดยอ่านเป็นคำ ๆ ไม่ต้องสะกดคำอ่านหรือแจกถูกผสมคำ ให้นักเรียนอ่าน ทางตา ซึ่งสอดคล้องกับวิธีการอ่านของเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน

นิทาน

นิทานนอกจากจะให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้วนิทานยังมุ่งให้ประโยชน์ด้านอื่น ๆ ด้วย เช่น คุณค่าทางภาษา การใช้ถ้อยคำ สำนวนสุภาพ และแฝงข้อคิด คติสอนใจ ที่สำคัญนิทานยังช่วยเสริมสร้างจินตนาการให้กับเด็กได้อีกด้วย

1. ความหมายของนิทาน

นิทานเป็นเรื่องที่เล่าสืบต่อกันมา เป็นวรรณกรรมที่เก่าแก่ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของนิทานไว้ ดังนี้

เกริก ชื่นพันธุ์ (2538 : 16) ได้ให้ความหมายของนิทานว่า หมายถึง เรื่องราวเล่าสืบต่อกันมาตั้งแต่โบราณ เป็นการผูกเรื่องขึ้น เพื่อให้เกิดความสนุกสนานตลอดจนแทรกข้อคิดเพื่อให้เด็กนำไปเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542 : 103) กล่าวว่า นิทานเป็นเรื่องที่เล่ากันมาตั้งแต่โบราณแต่มีอิทธิพลต่าง ๆ นานา เป็นมรดกทางวัฒนธรรม มีคุณค่าทางจิตใจ มีทั้งที่เป็นมุขปาฐะ และจัดพิมพ์เป็นหนังสือนิทาน

ประคอง นิมมานเหมินท์ (2545 : 6) กล่าวว่า เป็นเรื่องเล่าที่สืบทอดกันต่อ ๆ มา จนถึงเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546 : 359,588) ได้ให้ความหมายของนิทานไว้ว่า นิทานหมายถึง เรื่องที่เล่ากันมา เช่น นิทานชาดก นิทานอีสป และชาดก เป็นเรื่องแสดงให้เห็นตัวอย่างแห่งกรรมทุกเรื่องจะมีผู้ทำความดีและความชั่ว เนื้อเรื่องเพียบพร้อมด้วยคติสอนใจ การทำดีตลอดจนการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

ประสพสุข ฤทธิเดช (2556 : 70) ได้ให้ความหมายของนิทานไว้ว่า นิทาน หมายถึง เรื่องราวที่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรและไม่ได้บันทึกไว้ โดยใช้วิธีการบอกเล่าสืบทอดต่อกันมา

จากความหมายของนิทานข้างต้น สรุปได้ว่า นิทานหมายถึง เรื่องราวเล่าสืบต่อกันมาตั้งแต่โบราณ หรือเป็นเรื่องที่มีผู้แต่งขึ้นใหม่ โดยการสอดแทรกความรู้หรือคุณธรรม เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ก่อให้เกิดคุณค่าทางจิตใจ และใช้เป็นแนวทางในการดำรงชีวิต ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง

2. ความสำคัญของนิทาน

ฉวีวรรณ กินาวงศ์ (2533 : 102) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของนิทาน ไว้ดังนี้

1. ช่วยขจัดเคยประสพการณ์ในทางภาษาแก่เด็กในชนบทให้เท่าเทียมกับเด็กในเมือง เพราะบิดา มารดาของเด็กตามชนบท ไม่มีเวลา หรือ ไม่เห็นคุณค่าของนิทานที่มีต่อเด็ก

2. ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา ความคิด และจินตนาการที่สวยงามให้แก่เด็ก

3. ช่วยฝึกให้เด็กเป็นนักฟังที่ดี เข้าใจในวิธีการปฏิบัติตัวขณะที่ฟังนิทานและสามารถเก็บใจความตามเรื่องราวในนิทานได้

4. ช่วยให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน มีความรู้สึกอบอุ่น และสนิทสนมกับผู้เล่า

5. ช่วยปลูกฝังความรู้สึกชอบฟังนิทาน และปลูกฝังความรู้สึกชื่นชอบหนังสือที่จะอ่านได้อย่างเข้าใจ

6. ช่วยปลูกฝังให้เด็กเป็นคนที่มีความใจกว้างขวาง และยอมรับความเป็นจริงในชีวิต

7. ช่วยให้ครูและผู้ใหญ่ได้ทราบถึงความรู้สึกที่ซ่อนเร้นอยู่ในตัวของเด็ก จากการสนทนาซักถามหลังการฟังนิทาน

เพียงจิต คำนประคัมรัฐ (2542 : 164 -167) ได้กล่าวถึงความสำคัญของนิทานไว้ดังนี้

1. นิทานช่วยสร้างความสนุกสนานเพลิดเพลิน
2. นิทานช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้เล่ากับเด็ก
3. นิทานช่วยสอนเด็กในเรื่องความดี ความประพฤติ สิ่งที่ดีควรทำ
4. นิทานช่วยสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตให้กับเด็ก
5. นิทานช่วยพัฒนาความคิดและจินตนาการ
6. นิทานช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางด้านภาษา
7. นิทานช่วยปลูกฝังให้เด็กเป็นคนรักการอ่าน
8. นิทานช่วยให้ผู้เล่าทราบถึงความคิดและความรู้สึกที่อยู่ในตัวเด็ก
9. นิทานช่วยเพิ่มและลดพฤติกรรมของเด็กได้
10. นิทานช่วยสร้างความเข้าใจในการเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ
11. นิทานช่วยให้เด็กนอนหลับง่าย
12. การเล่านิทานเป็นการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม

สันสนีย์ ฉัตรอุปต์ (2542 : 170) กล่าวว่า พื้นฐานของการศึกษาดังแต่อดีต คนในสมัยก่อนนั้น ใช้นิทานในการปลูกฝังทุกสิ่งทุกอย่าง ทั้งการอบรมสั่งสอนและปลูกฝังจิตสำนึกด้านต่าง ๆ โดยผ่านนิทานทั้งสิ้น แม้แต่ลัทธิการปกครอง หรือการเมืองก็ยังใช้นิทานเป็นตัวตลกเร้าให้เกิดการคล้อยตามและฮึกเหิมขึ้นมาได้ นิทานหนึ่งเรื่องจะให้สิ่งเหล่านี้กับเด็ก คือเรื่องราวในนิทานและภาษา เรื่องราวในนิทานจะฝึกให้เด็กมีความคิด มีจินตนาการตามและสามารถพัฒนาไปสู่ความคิดแบบสร้างสรรค์ได้ ส่วนด้านภาษาเด็กมีความคิดมีจินตนาการตามคำพูดหรือภาษาที่มีอยู่ในนิทาน ซึ่งเด็กจะเข้าใจคำต่าง ๆ รวมทั้งคำใหม่ด้วย เด็กสามารถเรียนรู้

ตัวอักษรจากนิทานได้นอกจากนี้เด็กยังสามารถแสดงความคิดของเขาที่มีต่อนิทานออกมาเป็นศิลปะได้อีกด้วย

สรุปได้ว่าความสำคัญของนิทานนั้นมีมากมาย ซึ่งนิทานเป็นสื่อที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ เข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ในนิทาน ทำให้เกิดการพัฒนาทางด้านภาษา เรียนรู้เกี่ยวกับคำใหม่ พัฒนาการคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการตามเรื่องราวของนิทาน ปลูกฝังการเป็นนักอ่านที่ดี สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตให้กับเด็ก ซึ่งนิทานส่วนใหญ่จะสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมไว้ในเรื่อง ทำให้ทราบความคิดและความรู้สึกที่อยู่ในตัวเด็กหลังจากการอ่านหรือฟังนิทานจบแล้ว

3. ความหมายของนิทานอีสป

เรื่องราวและที่มาของนิทานอีสปนั้น อีสปเป็นชื่อของทาสชาวกรีกคนหนึ่ง ซึ่งมีชีวิตอยู่ในช่วงเวลา 560-620 ปีก่อนคริสต์ศักราช เขาอาศัยอยู่ที่เมืองซาร์ดีส บนเกาะซามอสของประเทศกรีก เกาะนี้ตั้งอยู่ที่นอกชายฝั่งของประเทศตุรกีในปัจจุบัน ในสมัยกรีกโบราณชายฝั่งทะเลทั้งหมดของประเทศตุรกีก็มีชาวกรีก อาศัยอยู่อย่างหนาแน่น อีสปเป็นคนพิการ ขี้เหร่ แต่เขามีจิตใจที่งดงาม ซึ่งตรงกันข้ามกับร่างกายของเขา อีสปไปทำงานเป็นทาสที่เกาะซามอสกับนายทาส ชื่อเอียคมอน ในระหว่างที่เป็นทาส อีสปได้นำชื่อเสียงมาสู่ตนเองและนายของเขาด้วยการเป็น นักเล่านิทานผู้มีความสามารถจนเป็นที่รู้จักกันดีในท้องถิ่นนั้น ในที่สุดอีสปก็ถูกปลดปล่อยให้เป็นอิสระจากการเป็นทาส เนื่องจากความเป็นผู้ที่มีไหวพริบและสติปัญญาอันเฉียบแหลมของเขานั้นเอง ได้มีผู้กล่าวถึงนิทานไว้หลายทัศนะ คือ

ไพพรรณ อินทผล (2534 : 17) กล่าวถึงนิทานอีสปไว้ว่า เป็นนิทานประเภทสอนคติธรรม (Fables) คล้ายกับนิทานสอนใจ คือตัวเอก ต้องเป็นสัตว์แต่มีกตติ เช่น นิทานอีสปเรื่องราชสีห์กับหนู กระจ่ากับเต่า เป็นต้น

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2542 : 253) กล่าวว่านิทานอีสป เป็นนิทานสอนคติธรรม (Fables) เป็นนิทานสั้น ๆ ที่ให้คติในเรื่องของความดี ความชั่ว ความฉลาด ความโง่ ตัวละครในเรื่องเป็นสัตว์ที่มีบทบาทกระทำอย่างคน ให้บทเรียนสอนใจผู้อ่านด้วยข้อสรุปที่ชัดเจน

ชิดพงษ์ กวีรรุณี (2553 : 8) กล่าวว่า อีสปเป็นทาสชาวกรีก เป็นนักเล่านิทานอัจฉริยะของโลก และบทบาทของนิทานอีสปนับแต่อดีตกาลจวบจนปัจจุบัน ย่อมเป็นสิ่งชี้วัดให้เห็นถึงคุณค่าของนิทานอีสปที่มีต่อมวลมนุษย์ได้เป็นอย่างดี

กล่าวโดยสรุปนิทานของอีสป เป็นนิทานคติธรรมสอนใจใช้วิธีการเปรียบเทียบ การกระทำของสัตว์ชนิดต่าง ๆ ให้มาเกี่ยวข้องกับมนุษย์ใช้สุนัขจึงจอกเปรียบเป็นเสมือนมนุษย์เจ้า

เล่า ใช้กระดาษเป็นเสมือนผู้ใส่ชื่อ ใช้สิ่งใดเป็นผู้ยิงพระนาง มีศักดิ์ศรี นิทานของเขาทุกเรื่อง จึงกระทบกับจิตใจของคนอยู่ทั่ว ๆ ไป ชื่อเสียง ความสนุกสนานในนิทานของอีสป กระฉ่อนไปทั่วแผ่นดิน กรีกในยุคนั้นและยุคต่อ ๆ มาจนถึงปัจจุบัน

ที่เลือกนิทานอีสปมาประกอบชุดฝึกทักษะ เพราะนิทานอีสปเป็นเรื่องราวสั้น ๆ แต่ให้ข้อสรุปที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย สอนให้เด็กรู้จักในเรื่องของความคิด ความชั่ว ความฉลาด และความโง่

แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP)

ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 204) ให้ความหมายว่า เป็นแผนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ทางโรงเรียนจัดทำขึ้น โดยได้รับความร่วมมือและความยินยอมจากผู้ปกครองของเด็ก ซึ่งแผนนี้บรรจุเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เด็กจะต้องเรียน จัดทำขึ้นเฉพาะเด็กแต่ละคนเป็นแผนในระยะ 1 ปี และมีการทบทวนแผนทุกภาคเรียน

สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (2543 : 39) ให้ความหมายว่า แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล หรือที่เรียกกันว่า IEP เป็นแผนการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นรายบุคคล เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการและความสามารถของเด็ก โดยปกติจะเป็นแผนในระยะ 1 ปี และมีการทบทวนทุกภาคเรียน

นิยามของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลในพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ได้ให้คำจำกัดความว่า เป็นแผนซึ่งกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษ (Special needs) ของคนพิการ ตลอดจนกำหนดเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาเป็นเฉพาะบุคคล

สรุปว่า แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) คือแผนการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นรายบุคคล เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการและความสามารถของเด็ก โดยได้รับความร่วมมือและความยินยอมจากผู้ปกครองของเด็ก เป็นแผนในระยะ 1 ปี และมีการทบทวนแผนทุกภาคเรียน

1. ความสำคัญของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

1.1 เด็กหรือผู้เรียน (พิการ / ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ) มีทักษะและความสามารถแตกต่างกัน การที่จะสอนให้เด็กเรียนรู้ไปพร้อมกันในเวลาเดียวกันที่หลาย ๆ คนอาจจะไม่ขจัดปัญหาและคงไม่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นและความสามารถของเด็กแต่ละคน

1.2 พัฒนาการทางการเรียนรู้และความก้าวหน้าของเด็กแต่ละคนควรเปรียบเทียบกับตัวเด็กเอง มิใช่เปรียบเทียบกับผู้อื่น

1.3 การจัดประสบการณ์และกิจกรรมทางการศึกษาให้แก่เด็กพิการ / เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ จะต้องสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นและความสามารถของเด็กแต่ละคน

1.4 สำหรับในประเทศไทย ณ ปัจจุบันนี้ ได้ออกกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้คนพิการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พุทธศักราช 2545 กำหนดให้มีการจัดทำ IEP แก่เด็กพิการ / เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

1.5 เพื่อประกันว่าได้มีการจัดบริการทางการศึกษาเป็นพิเศษ และจัดบริการอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ระบุไว้ใน IEP จริง

1.6 เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการตรวจสอบ ควบคุม และ ติดตามผลการให้บริการ แก่เด็กพิการ / เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

2. จุดประสงค์ของการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

2.1 เพื่อเป็นหลักยืนยันที่เป็นลายลักษณ์อักษร หรือพันธสัญญาว่า ผู้เรียน (พิการ / ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ) ต้องได้รับการพัฒนาตามที่กำหนดไว้ในแผน

2.2 เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกระบวนการตรวจสอบ กระบวนการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียน (พิการ / ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ)

3. ประโยชน์ของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

แผนการจัดควรจัดเฉพาะบุคคลมีประโยชน์ต่อทุกฝ่าย ทั้งครูผู้สอน ผู้ปกครองเด็ก / ผู้เรียน และสถานศึกษา

ประโยชน์ต่อครูผู้สอน

1. ครูใช้ IEP เป็นแนวทางในการจัดแผนการสอนรายบุคคล

2. ครูใช้ IEP กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของครูผู้สอนแต่ละคนที่ครูมีมากกว่า

1 คน ที่มีการสอนร่วมในการสอนเด็กให้เรียนพิเศษ

3. ครูใช้ IEP เป็นแนวทางในการฝึกพัฒนาการและติดตามการพัฒนาทางการเรียนของเด็ก

4. ครูใช้ IEP เป็นแนวทางในการรายงานตนหรือแจ้งความก้าวหน้าในการเรียนของเด็กแก่ผู้ปกครอง

5. ครูใช้ IEP เป็นแนวทางในการเลือกสื่อทางการเรียนการสอนกิจกรรมวิธีสอนวิธีวัดผลประเมินผล

ประโยชน์ต่อผู้ปกครอง

1. ช่วยให้ผู้ปกครองทราบว่าคิดต่อกับครูคนใดเมื่อต้องการพูดคุยเกี่ยวกับปัญหาของบุตร

2. ช่วยให้ผู้ปกครองทราบว่าบุตรจะต้องเรียนรู้อะไร อย่างไรที่สถานศึกษามีสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาอะไรบ้าง

3. ช่วยให้ผู้ปกครองตั้งความหวังเกี่ยวกับการเรียนรู้และคาดหวังผลการเรียนรู้ของบุตรอย่างเหมาะสม

4. ทำให้ผู้ปกครองให้ข้อมูลเกี่ยวกับบุตรของตนแก่ครูได้ถูกต้อง

5. ทำให้ผู้ปกครองทราบว่าควรฝึกบุตรของตนที่บ้านอย่างไร

6. ทำให้ผู้ปกครองทราบความก้าวหน้าและพัฒนาการของบุตรและสามารถนำมาวางแผนพัฒนาชีวิตบุตรได้อย่างมีเป้าหมาย

ประโยชน์ต่อผู้เรียน

1. เด็กได้รับการช่วยเหลือ การพัฒนา การจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการและความสามารถของตน

2. เด็กได้มีส่วนร่วมในการกำหนด การวางแผนพัฒนาชีวิตของตน

3. เด็กได้ทราบทิศทาง เป้าหมาย ทางการเรียนรู้ของตน

ประโยชน์ต่อสถานศึกษา

1. สถานศึกษาสามารถทราบกลุ่มเป้าหมายอยู่ในระดับชั้นใดและในลักษณะอย่างไรอย่างชัดเจน

2. สถานศึกษาสามารถวางแผนจัดบริการทางการศึกษา ตลอดจนจัดหาสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการที่เกี่ยวข้องที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของเด็ก

3. สถานศึกษาสามารถทราบทิศทางการจัดการ การประสาน การส่งต่อกับ
บุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

4. สถานศึกษาสามารถทราบพัฒนาการและความก้าวหน้าของผู้เรียน และ
สามารถสรุปประเมินผลการจัดทำ IEP ของแต่ละปีนำมาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับ
เด็กและนำส่งต่อในปีถัดไป

4. หัวข้อที่จำเป็นในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

4.1 ข้อมูลทั่วไป เช่น วัน เดือน ปีเกิด ประเภทความพิการ ชื่อตัว ชื่อสกุล และที่อยู่
ของผู้เรียน บิดา มารดา ผู้ปกครอง เป็นต้น

4.2 ข้อมูลด้านการแพทย์ หรือด้านสุขภาพ

4.3 ข้อมูลด้านการศึกษา

4.4 ข้อมูลอื่น ๆ ที่จำเป็น

4.5 การกำหนดแนวทางการศึกษาและการวางแผนการจัดการศึกษาพิเศษ

4.6. ความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก
สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

4.7 คณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

4.8 ความเห็นของบิดา/มารดา/ผู้ปกครอง/ผู้เรียน

5. ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

ขั้นตอนการจัดทำโดยรวมแล้วมีขั้นตอนหลักคือ ขั้นเตรียมการ ขั้นประชุมจัดทำแผน
ขั้นใช้แผน ขั้นสรุปประเมินผล ซึ่งจะแบ่งเป็นขั้นย่อยต่าง ๆ ให้เห็นรูปแบบของการดำเนินการ
อย่างชัดเจนดังนี้

5.1 แจ้งให้ผู้ปกครองทราบ เกี่ยวกับความสำคัญของการจัดทำ IEP และขออนุญาต
ผู้ปกครองเพื่อนำเด็กมาทดสอบประเมินความสามารถพื้นฐาน

5.2 ทดสอบประเมินความสามารถพื้นฐาน เพื่อค้นหาความสามารถและจุดบกพร่อง
ของเด็ก

5.3 ประชุมคณะบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำ IEP เรียกว่า คณะกรรมการจัดทำ IEP
ประกอบด้วย หัวหน้าสถานศึกษา ครูประจำชั้น ครูการศึกษาพิเศษ ครูแนะแนวหรือนักจิตวิทยา
นักวิชาชีพต่าง ๆ ที่ให้บริการเด็ก (อาทิเช่น นักจิตบำบัด นักแก้ไขการพูด นักกายภาพบำบัด
นักพฤติกรรมบำบัด นักดนตรีบำบัด ฯลฯ)

5.4 ขึ้นใช้ IEP ซึ่งรวมถึงการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ด้วย

5.5 ติดตามและประเมินผลตามที่กำหนดใน IEP เพื่อหาความก้าวหน้าของเด็กอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง หรือตามความเหมาะสม

5.6 สรุปประเมินผลการจัดทำ IEP ทั้งหมด เพื่อส่งต่อและให้ข้อเสนอแนะการจัดทำ IEP ใหม่ของปีถัดไป

แผนการสอนเฉพาะบุคคล

1. ความหมายของแผนการสอนเฉพาะบุคคล

แผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan : IIP) สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

กระทรวงศึกษาธิการ (2543 : 33 ; อ้างใน รัชนิกร ทองสุคดี. 2551 : 164) ได้ให้ความหมายของคำว่า แผนการสอนเฉพาะบุคคล หมายถึง แผนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ที่จัดทำขึ้นเป็นรายชั่วโมงหรือรายสัปดาห์ ซึ่งต้องจัดทำให้สอดคล้องกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ประกอบด้วยเนื้อหาหรือทักษะที่สอนนักเรียน จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อและอุปกรณ์ รวมทั้งการวัดผลและการประเมินผล

สรุปความหมายของแผนการสอนเฉพาะบุคคล คือแผนการสอนที่จัดขึ้นเป็นเฉพาะบุคคลสำหรับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

2. ขั้นตอนการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล

2.1 กำหนดทักษะที่จะสอนโดยการตรวจสอบ : สอนอะไร

2.2 กำหนดองค์ประกอบและสถานการณ์ที่จะช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ : สอน

อย่างไร

2.3 วางแผนการสอน : จัดทำ IIP

2.4 เริ่มต้นการสอน : สอน – ทดสอบ – สอน

3. ส่วนประกอบของแผนการสอนเฉพาะบุคคล

3.1 ชื่อผู้เรียน

3.2 เนื้อหา/ทักษะที่สอน สาระที่จะสอนผู้เรียน เพียง 1 เรื่อง/ทักษะ

3.3 จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ลำดับขั้นของทักษะหรือจุดประสงค์ย่อย ๆ ที่ต้องการให้ผู้เรียนรู้ที่นำไปสู่จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเป้าหมายระยะยาวที่ระบุไว้ใน IEP

3.4 วิธีสอน/สื่อ วิธีการดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และสื่อประกอบการสอน

เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้ใน IEP

3.5 สิ่งเสริมแรงที่ใช้ สิ่งเสริมแรงและเงื่อนไขการเสริมแรงที่เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นเฉพาะบุคคล

3.6 การประเมินผล เป็นสิ่งที่กำหนดว่าผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ตามศักยภาพ และเป็นวิธีการที่สามารถวัดได้

4. ขั้นตอนและวิธีการสอน

4.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

4.1.1 เพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เรียน

1.2 เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน

1.3 เพื่อให้ผู้เรียนคาดเดากิจกรรมที่จะทำ

4.2 ขั้นสอน

4.2.1 อธิบาย แสดง สาธิต

4.2.2 สอบถามความเข้าใจ

4.2.3 ฝึกปฏิบัติโดยลงมือปฏิบัติพร้อมกัน และปฏิบัติด้วยตนเอง

4.3 ขั้นสรุปและประเมินผล

4.3.1 ตรวจสอบผลงาน/การปฏิบัติงาน

4.3.2 ทบทวนบทเรียนร่วมกัน

4.3.3 สอบถามความเข้าใจ

หลักการออกแบบของ ADDIE Model

นนิดา สร้อยดอกสน (2553 : 38) กล่าวว่า ADDIE Model คือ กระบวนการออกแบบระบบการเรียนการสอนที่เป็นที่ยอมรับระดับสากลว่าสามารถนำมาพัฒนาบทเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งกระบวนการของ ADDIE Model ถูกนำมาใช้กันอย่างแพร่หลาย ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นการวิเคราะห์ (Analysis)

- 1.1 การกำหนดหัวเรื่องและวัตถุประสงค์ทั่วไป
- 1.2 การวิเคราะห์ผู้เรียน
- 1.3 การวิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
- 1.4 การวิเคราะห์เนื้อหา

2. ขั้นการออกแบบ (Design)

2.1 การออกแบบ Courseware (การออกแบบบทเรียน) ซึ่งจะประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ได้แก่ วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เนื้อหา แบบทดสอบก่อนบทเรียน (Pre-test) สื่อ กิจกรรม วิธีการนำเสนอ และแบบทดสอบหลังบทเรียน (Post-test)

2.2 การออกแบบผังงาน (Flowchart) และการออกแบบบทดำเนินเรื่อง (Storyboard) (ขั้นตอนการเขียนผังงานและสตอรี่บอร์ดของ อลาสซี่)

2.3 การออกแบบหน้าจอภาพ (Screen Design) การออกแบบหน้าจอภาพ หมายถึงการจัดพื้นที่ของจอภาพเพื่อใช้ในการนำเสนอเนื้อหา ภาพ และส่วนประกอบอื่น ๆ สิ่งที่ต้องพิจารณา มีดังนี้

- 2.3.1 การกำหนดความละเอียดภาพ (Resolution)
- 2.3.2 การจัดพื้นที่แต่ละหน้าจอภาพในการนำเสนอ
- 2.3.3 การเลือกรูปแบบและขนาดของตัวอักษรทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 2.3.4 การกำหนดสี ได้แก่ สีของตัวอักษร (Font Color) สีของฉากหลัง

(Background) สีของส่วนอื่น ๆ

2.3.5 การกำหนดส่วนอื่น ๆ ที่เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้บทเรียน

3. ขั้นการพัฒนา (Development)

3.1 การเตรียมการ เกี่ยวกับองค์ประกอบดังนี้

- 3.1.1 การเตรียมข้อความ
- 3.1.2 การเตรียมภาพ
- 3.1.3 การเตรียมเสียง
- 3.1.4 การเตรียมโปรแกรมจัดการบทเรียน

3.2 การสร้างบทเรียน หลังจากได้เตรียมข้อความ ภาพ เสียง และส่วนอื่น เรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนต่อไปเป็นการสร้างบทเรียน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์จัดการ เพื่อเปลี่ยน story board ให้กลายเป็นบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

3.3 การสร้างเอกสารประกอบการเรียน หลังจากสร้างบทเรียนเสร็จเรียบร้อยแล้ว ในขั้นต่อไปจะเป็นการตรวจสอบและทดสอบความสมบูรณ์ขั้นต้นของบทเรียน

4. ขั้นการนำไปใช้ (Implementation)

เป็นการนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ไปใช้ โดยใช้กับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของบทเรียนในขั้นต้น หลังจากนั้น จึงทำการปรับปรุงแก้ไขก่อนที่จะนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียน และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมและประสิทธิภาพ

5. ขั้นการประเมินผล (Evaluation)

เป็นขั้นตอนสุดท้ายของรูปแบบการสอน ADDIE Model เพื่อประเมินผลวิธีการสอนของผู้สอน และสื่อหรือนวัตกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอนว่าเหมาะสมหรือไม่ ควรปรับปรุงแก้ไขในส่วนใดเพิ่มเติม เพื่อให้ได้กิจกรรมการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ

จากขั้นตอนการออกแบบตามรูปแบบ ADDIE สรุปได้ว่าการพัฒนาทักษะการอ่านคำ โดยใช้นิทานอีสปประกอบชุดฝึกทักษะนั้นต้องมีการเตรียมข้อมูลให้พร้อม แล้วนำมาเขียนบทดำเนินเรื่องนำมาสร้างเป็นชุดฝึกทักษะ นำไปทดลองใช้และแก้ไขจนได้ชุดฝึกทักษะที่สมบูรณ์ จากที่กล่าวมาข้างต้นในงานวิจัยนี้ได้พัฒนาทักษะการอ่านคำ โดยใช้นิทานอีสปประกอบชุดฝึกทักษะสำหรับเด็กพร่องทางการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ชุดฝึกทักษะสื่อประกอบการเรียน โดยใช้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการวิเคราะห์ การวางแผนเตรียมข้อมูล แล้วนำข้อมูลที่วิเคราะห์ได้มาออกแบบ จากนั้นสร้างชุดฝึกทักษะตามที่ได้ออกแบบ และนำชุดฝึกทักษะที่มีองค์ประกอบสมบูรณ์มาทดสอบใช้เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะต่อไป

ดัชนีประสิทธิผล

การหาค่าดัชนีประสิทธิผลมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนการสอนด้วยชุดฝึกทักษะ เพราะจะทำให้เราทราบความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน และประสิทธิผลของสื่อว่ามีคุณภาพเพียงใด

1. ความหมายของดัชนีประสิทธิผล

เผชิญ กิจระการ (2544 : 6) กล่าวว่า ดัชนีประสิทธิผล คือ ค่าความแตกต่างของคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและคะแนนการทดสอบหลังเรียนหรือเป็นการทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

เผชิญ กิจกรรม และสมนึก ภักดิ์ทิพย์ (2545 : 30) กล่าวว่า ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ตัวเลขที่แสดงความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน โดยเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนการทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนจากการทดสอบหลังเรียน และคะแนนเต็มหรือคะแนนสูงสุดกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียน

2. ลักษณะของดัชนีประสิทธิผล

ดัชนีประสิทธิผลจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงขอบเขตและประสิทธิภาพสูงสุดของสื่อหรือการสอน การประเมินสื่อการเรียนการสอนมักจะดูถึงประสิทธิผลทางการสอน และการประเมินสื่ออื่น ๆ ซึ่งตามปกติเป็นการประเมินถึงความแตกต่างของค่าคะแนน 2 ลักษณะคือ ความแตกต่างของค่าคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนและคะแนนทดสอบหลังเรียนหรือทดสอบถึงความแตกต่างเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

สำหรับเกณฑ์ที่ยอมรับได้ว่าสื่อหรือนวัตกรรมมีประสิทธิผล ช่วยให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ได้จริงคือมีค่าตั้งแต่ .50

3. วิธีการหาค่าดัชนีประสิทธิผล

กู๊ดแมน และชไนเดอร์ (เผชิญ กิจกรรม. 2542 : 3 ; อ้างอิงมาจาก Goodman, Fletcher and Schneider. 1980 : 30) กล่าวว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลหาได้จาก

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{ผลรวมคะแนนทดสอบหลังเรียน} - \text{ผลรวมคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}{(\text{คะแนนเต็ม} \times \text{จำนวนนักเรียน}) - \text{ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}$$

กล่าวโดยสรุป การหาค่าดัชนีประสิทธิผลครั้งนี้ มีจุดหมายเพื่อศึกษาความก้าวหน้าในการอ่านคำของเด็บบทพร้อมทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านคำที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้สูตรของ กู๊ดแมน และชไนเดอร์ สาเหตุที่ใช้วิธีนี้ เพราะข้อมูลที่นำมาใช้ในการคำนวณตามสูตร มาจากคะแนนการ ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

ความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ (Satisfaction) เป็นทัศนคติที่เป็นนามธรรม ไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้ การที่เราจะทราบว่าทุกคนมีความพึงพอใจหรือไม่นั้น สามารถสังเกตโดยการแสดงออกที่ค่อนข้างซับซ้อน จึงเป็นการยากที่จะวัดความพึงพอใจได้โดยตรง แต่สามารถวัดได้โดยทางอ้อม

1. ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกภายในจิตใจของมนุษย์ที่ไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลว่าตรงกับความต้องการหรือไม่อย่างไร ได้มีนักการศึกษาให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 793) ได้ให้ความหมายไว้ว่า “พึง” เป็นคำช่วยกริยาอื่น หมายความว่า “ควร” เช่น พึงใจ หมายความว่า พอใจ ชอบใจ และคำว่า “พอ” หมายความว่า เท่าที่ ต้องการ ควรแก่ความต้องการ เต็มเท่าที่ ต้องการ เต็มความต้องการ เมื่อนำคำสองคำมาผสมกัน “พึงพอใจ” หมายถึง ชอบใจ

บุษรา เงินอำนาจ (2546 : 9) กล่าวถึงความหมายของความพึงพอใจว่า หมายถึง ความรู้สึกหรือเจตคติที่เกิดการยอมรับและได้รับการสนองที่ดี ทำให้เกิดความสุข ความสบาย ซึ่งมีผลทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

เต็มดวง ดวงมณี (2552 : 45-46) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจว่า เป็นความรู้สึกภายในจิตใจของมนุษย์ซึ่งจะไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับบุคคลว่าจะคาดหวังกับสิ่งใดอย่างไร ถ้าคาดหวังหรือมีความตั้งใจมากถ้าได้รับการตอบสนองด้วยดีจะมีความพึงพอใจมาก แต่ในทางตรงกันข้ามอาจผิดหวังหรือไม่พอใจเป็นอย่างยิ่งเมื่อไม่ได้รับการตอบสนองตามที่คาดหวังไว้ หรือได้รับน้อยกว่าที่คาดหวังไว้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งที่ตั้งใจไว้ว่าจะมีมากหรือน้อย

เบนจามิน (Benjamin. 1973 : 384) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ หมายถึง ทำที่ทั่ว ๆ ไปที่เป็นผลมาจากทำที่ที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ได้แก่ ปัจจัยที่เกี่ยวกับกิจกรรม ปัจจัยที่เกี่ยวกับบุคคลและลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม

สรุปว่า ความพึงพอใจเป็นเรื่องความคิดเห็น ความรู้สึกภายในจิตใจของมนุษย์ที่ไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับบุคคลว่าจะคาดหวังกับสิ่งใดอย่างไร ถ้าคาดหวังหรือมีความตั้งใจมากถ้าได้รับการตอบสนองด้วยดีจะมีความพึงพอใจมาก แต่ในทางตรงกันข้ามอาจผิดหวังหรือไม่พอใจเป็นอย่างยิ่งเมื่อไม่ได้รับการตอบสนองตามที่คาดหวังไว้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งที่ตนตั้งใจว่าจะมีมากหรือน้อย

2. ทฤษฎีความพึงพอใจ

งานวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทยและความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สอดคล้องกับทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของ Maslow (สุรางค์ โคว์ตระกูล. 2545 : 158) ที่ว่าความต้องการของมนุษย์จะยุติเมื่อได้รับการตอบสนองจึงจะเกิดความพึงพอใจ

สุรางค์ ใจ้วตระกูล (2545 : 159) กล่าวว่า Maslow ได้ตั้งสมมติฐานของทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นไว้ 3 ประการ คือ

1. มนุษย์มีความต้องการและความต้องการนี้จะไม่มีที่สิ้นสุด
2. ความต้องการของบุคคลใดบุคคลหนึ่งจะถูกจัดเรียงลำดับความสำคัญจากความต้องการของพื้นฐานทางร่างกายไปสู่ความต้องการที่มีความซับซ้อน หรือเกี่ยวกับจิตใจ
3. บุคคลจะมีความต้องการในลำดับต่อไป เมื่อความต้องการระดับพื้นฐานได้รับการตอบสนองความพอใจตามสมควรแล้ว

Maslow ได้แบ่งลำดับความต้องการของมนุษย์ไว้ 5 ลำดับชั้น ตามความสำคัญ ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological needs) เป็นความต้องการขั้นเริ่มต้น แนวคิดความต้องการนี้มี 2 ประการ คือ แนวคิดเรื่องความสมดุลของร่างกายและภาวะการเจริญอาหาร ซึ่งความสมดุลของร่างกาย หมายถึง ความพยายามของร่างกายที่เป็นไปในการทำให้ร่างกายดำเนินชีวิตอยู่ได้ ความต้องการทางด้านร่างกายมีมากมาย เช่น ความต้องการอาหาร ความต้องการทางเพศ การนอนหลับ การออกกำลังกาย พฤติกรรมความเป็นแม่ รวมถึงประสาทสัมผัสที่น่ายินดีพอใจ เช่น รส กลิ่น ฯลฯ ความต้องการทางด้านร่างกายนี้เป็นพื้นฐานที่มีพลังเหนือความต้องการในขั้นอื่น ๆ ความต้องการนี้จะยุติเมื่อได้รับการสนองซึ่งจะทำให้คนเกิดความพอใจ
2. ความต้องการความปลอดภัยและมั่นคง (Safety and security needs) เป็นความต้องการคุ้มครองภัยต่าง ๆ ทั้งทางร่างกาย ทางเศรษฐกิจ และในหน้าที่การงาน
3. ความต้องการความรักและการยอมรับจากกลุ่ม (Belongingness and love needs) เป็นความต้องการเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกัน การได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น ๆ และการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มทางสังคม
4. ความต้องการการยกย่องในสังคม (Esteem needs) เป็นความต้องการที่เกี่ยวกับความมั่นใจในตนเอง ตลอดจนความเคารพนับถือตนเอง และความเคารพนับถือจากบุคคลอื่น ซึ่งจะทำให้รู้สึกมีคุณค่าในตนเอง เมื่อได้รับการยกย่องว่าสำคัญ
5. ความต้องการเป็นตัวตนอันแท้จริงของตนเอง (Self-actualization needs) เป็นความต้องการขั้นสุดท้าย ซึ่งเป็นความนึกคิดอย่างสูงสุดในชีวิต คือความรู้สึกความสำเร็จทุกสิ่งทุกอย่างตามความใฝ่ฝัน ความต้องการที่จะบรรลุความสมหวังในชีวิต ด้วยความสามารถทักษะ และศักยภาพอย่างเต็มที่

3. การวัดความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นทัศนคติในทางบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การที่จะวัดว่าบุคคลมีความรู้สึกพึงพอใจหรือไม่ จึงจำเป็นที่จะต้องสร้างเครื่องมือในการวัดทัศนคตินั้น ซึ่งได้มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงการวัดความพึงพอใจไว้ ดังนี้

ถวิล ธาราโรจน์ (2536 : 77-86) ได้กล่าวถึงการวัดความพึงพอใจไว้ว่า ในการวัดความรู้สึก หรือการวัดทัศนคตินั้นจะวัดออกมาในลักษณะของทิศทาง (Direction) ซึ่งมีอยู่ 2 ทิศทาง คือ ทางบวกและทางลบ ทางบวก หมายถึง การประเมินค่าความรู้สึกไปในทางที่ดี ชอบ หรือพอใจ ส่วนทางลบ จะเป็นการประเมินค่าความรู้สึกไปในทางที่ไม่ดี ไม่ชอบหรือไม่พอใจ และการวัดในลักษณะปริมาณ (Magnitude) ซึ่งเป็นความเข้มข้น ความรุนแรง หรือระดับทัศนคติไปในทิศทางที่พึงประสงค์ หรือไม่พึงประสงค์นั่นเอง ซึ่งวิธีการวัดนั้นมีอยู่หลายวิธี เช่น วิธีการสังเกต วิธีการสัมภาษณ์ วิธีการใช้แบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. วิธีการสังเกต เป็นวิธีการใช้ตรวจสอบบุคคลอื่น โดยการเฝ้ามองและจดบันทึกอย่างมีแบบแผน วิธีนี้เป็นวิธีการศึกษาที่เก่าแก่ และยังเป็นที่ยอมรับใช้อย่างแพร่หลายจนถึงปัจจุบัน

2. วิธีการสัมภาษณ์ เป็นวิธีการที่ผู้วิจัยจะต้องออกไปสอบถาม โดยการพูดคุยกับบุคคลนั้น ๆ โดยมีการเตรียมแผนงานล่วงหน้า เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด

3. วิธีการใช้แบบสอบถาม วิธีการนี้จะเป็นการใช้แบบสอบถามที่มีคำอธิบายไว้อย่างเรียบร้อย เพื่อให้ผู้ตอบทุกคนตอบมาเป็นแบบแผนเดียวกัน มักใช้ในกรณีที่ต้องการข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวนมาก ๆ วิธีนี้เป็นวิธีที่นิยมใช้กันมากที่สุดในการวัดทัศนคติ รูปแบบของแบบสอบถามจะใช้มาตราวัดทัศนคติ ซึ่งที่นิยมใช้ในปัจจุบันวิธีหนึ่ง คือ มาตราส่วนแบบ

ลิเคิร์ต (Likert Scales) ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้า อย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วมีคำตอบที่แสดงถึงระดับความรู้ 5 คำตอบ เช่น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

วิกเตอร์ (Victor. 1964 : 100) ได้กล่าวถึงวิธีการวัดความพึงพอใจไว้ว่า การวัดความพึงพอใจโดยทั่วไปจะใช้วิธีการสัมภาษณ์ หรือใช้แบบสอบถาม การจะเลือกใช้วิธีใดนั้นขึ้นอยู่กับกลุ่มตัวอย่างที่จะวัด เช่น กลุ่มบุคคลที่สามารถอ่านและเข้าใจสื่อทางภาษาได้ก็จะใช้แบบสอบถาม เพราะนอกจากจะประหยัดเวลาแล้วผู้ตอบยังมีอิสระที่จะตอบ ส่วนใหญ่ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างไม่สามารถอ่านสื่อทางภาษาได้ จำเป็นต้องใช้วิธีการสัมภาษณ์ แต่ต้องแก้ปัญหาเรื่องความเป็นอิสระของผู้ตอบ ในด้านข้อคำถามนั้น บุคคลจะถูกถามถึงระดับพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจในสิ่งนั้น ๆ ในแง่มุมต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ของเรื่องที่ต้องการจะศึกษา

สรุปได้ว่า การวัดความพึงพอใจคือ ความรู้สึกในทางบวกหรือความชอบของนักเรียนที่มีต่อชุดฝึกทักษะการอ่านคำโดยใช้นิทานอีสปกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งวัดจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

บริบทโรงเรียนบ้านคูเมือง

โรงเรียนบ้านคูเมือง เป็น โรงเรียนขนาดกลาง ตั้งอยู่ หมู่ที่ 9 บ้านศรีคูเมือง ตำบลคูเมือง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียนทั้งหมด จำนวน 145 คน ผู้บริหาร 1 คน ครู 19 คน ครูธุรการ 1 คน ครูพี่เลี้ยงเด็กพิการ 1 คน มีนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ทั้งหมด 33 คน โดยครูจะทำการสอนเสริมวิชาการ เวลา 15.30 – 16.30 น. ของทุกวัน นอกจากนี้โรงเรียนบ้านคูเมืองยังได้รับคัดเลือกจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ให้เป็นโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรวม เป็นศูนย์ให้บริการทางการศึกษาพิเศษ โดยมีโรงเรียนในเครือข่าย จำนวน 17 โรงเรียน

ตารางที่ 2 จำนวนนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้โรงเรียนบ้านคูเมืองประจำปีการศึกษา

2556

ชั้น	ชาย	หญิง	รวม
ประถมศึกษาปีที่ 1	2	-	2
ประถมศึกษาปีที่ 2	3	3	6
ประถมศึกษาปีที่ 3	4	-	4
ประถมศึกษาปีที่ 4	-	3	3
ประถมศึกษาปีที่ 5	4	-	4
ประถมศึกษาปีที่ 6	4	-	4
มัธยมศึกษาปีที่ 1	2	5	7
มัธยมศึกษาปีที่ 2	-	1	1
มัธยมศึกษาปีที่ 3	2	-	2
รวม	21	12	33

ที่มา : แผนปฏิบัติการ โรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรวม โรงเรียนบ้านคูเมือง (2556)

จากสภาพสังคมหมู่บ้านในเขตบริการของโรงเรียนบ้านคูเมืองทั้งสามหมู่บ้าน นับว่าเป็นชุมชนที่กำลังพัฒนา ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพทำนาและไปรับจ้างต่างจังหวัด นักเรียนส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับปู่ ย่า ตา ยายหรือญาติพี่น้อง ทำให้ไม่มีเวลาได้ดูแล อบรมสั่งสอนนักเรียน ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาในด้านการเรียนของนักเรียนซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ โดยเฉพาะการเรียนวิชาภาษาไทยของเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ซึ่งได้มาจากการคัดกรองของครูประจำชั้นแต่ละชั้น ในปีนี้มีจำนวน 24 คน จากนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ทั้งหมด 33 คนวิชาภาษาไทยซึ่งเป็นวิชาที่สำคัญในการจะศึกษาวิชาอื่น ๆ จำเป็นจะต้องมีทักษะการอ่านเป็นพื้นฐานสำคัญ เพื่อใช้ในการสื่อสารให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งในปัจจุบันและอนาคต

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าโดยการรวบรวมผลงานวิจัยในประเทศเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการอ่านคำสำหรับเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ และนิทาน ได้มีผู้ศึกษาค้นคว้าและวิจัยไว้หลายท่าน ดังนี้

ระเบียบ สุจิตตกุล (2552 : 83-84) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถในการอ่านคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้บทร้อยกรองประกอบภาพ โรงเรียนบ้านหนองกุ้งศรีวิทยา อําเภอนองกุ้งศรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า บทร้อยกรองประกอบภาพกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่สร้างเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านมีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.25/82.92 และผลการวิเคราะห์ความคงทนในการเรียนรู้ พบว่า ความสามารถในการอ่านคำหลังเรียนเท่ากับ 33.17 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 82.92 และได้คะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบวัดความสามารถในการอ่านคำ หลังการทดลองผ่านไป แล้ว 14 วัน เท่ากับ 33 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 82.50 พบว่านักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน มีคะแนนหลังเรียนและหลังการทดลอง 14 วัน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงสรุปได้ว่า นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน มีความคงทนในการเรียนรู้

ญาณวิไล ระติ (2553 : 74-76) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการสอนอ่านเป็นคำผ่านหนังสืออ่านประกอบที่สร้างด้วยตนเองของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองหนอง อําเภอยางสีสุราช สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่ได้รับการสอนอ่านเป็นคำผ่านหนังสืออ่านประกอบที่สร้างด้วยตนเองมีคะแนนความสามารถในการอ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นักเรียนมีแรงจูงใจในการอ่านเพิ่มขึ้นเนื่องจาก ได้รับการกระตุ้นจากเพื่อนในกลุ่มของตนเองและเพื่อนต่างกลุ่ม และการนำกิจกรรมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตประจำวันของนักเรียนมาเป็นตัวเดินเรื่องเพื่อฝึกอ่าน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ และการเรียนรู้ของจริงเป็นสิ่งที่กระตุ้นความสนใจให้กับนักเรียนมากยิ่งขึ้น นักเรียนจึงมีความสุขและสนุกสนานกับการเรียนรู้

มณีรัตน์ เกื้อนแก้ว (2553 : 62) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถในการอ่านและเขียนคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะประกอบ

ภาพ โรงเรียนวัดบ้านหนองปลาไหล จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1. ประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะประกอบภาพ เรื่องการอ่าน และเขียนคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (LD) ด้านการอ่านและเขียน นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 – 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 92.00 / 91.67

2. นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (LD) ด้านการอ่านและเขียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 – 3 หลังการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนคำประกอบภาพ พบว่าหลังเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงกว่า ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปาริชาติ แสงบุคคา (2553 : 82-83) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้ชุดการสอนนิทานพื้นบ้านนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลคงเมืองน้อย อำเภอขามเฒ่าสุราษฎร์ธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนนิทานพื้นบ้านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.11/82.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 และค่าดัชนีประสิทธิผลของชุดการสอนนิทานพื้นบ้านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 0.7263 แสดงว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนสูงขึ้น ร้อยละ 72.63

รัชนิพร ดีपालะ (2554 : 122-123) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค เอส คิว โฟร์ อาร์ โรงเรียนอนุบาลจอมหมอกแก้ว อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า 1. ผู้ศึกษาได้สร้างหนังสือนิทานประกอบภาพ โดยมีเรื่องราวที่สั้น เนื้อเรื่องไม่ซับซ้อน ใช้ภาษาที่ง่าย พร้อมทั้งสอดแทรกคุณธรรมและคติสอนใจ จำนวน 3 เล่ม คือเล่มที่ 1 ลากับจิ้งหรีด เล่มที่ 2 พ้อคำเกลือกับโคต่าง และเล่มที่ 3 คนเลี้ยงวัวกับวัวหาย 2. กรณีศึกษามีพัฒนาการในด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจ หลังจากการใช้เทคนิค เอส คิว โฟร์ อาร์ ในการอ่านหนังสือนิทาน โดยมีพัฒนาการของคะแนนในการทำแบบทดสอบวัดความเข้าใจทางภาษาเพิ่มขึ้น คือ นิทานเรื่องลากับจิ้งหรีด มีคะแนนสูงขึ้นร้อยละ 40 นิทานเรื่องพ้อคำเกลือกับโคต่าง มีคะแนนสูงขึ้นร้อยละ 30 นิทานเรื่องคนเลี้ยงวัวกับวัวหายมีคะแนนสูงขึ้น ร้อยละ 20 ตามลำดับ

2. งานวิจัยต่างประเทศ

ลอเรย์ (Lowrey. 1978 : 817-A) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดฝึกทักษะกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวนนักเรียนทั้งหมด 87 คน สรุปผลได้ดังนี้

1. แบบฝึกหัดเป็นเครื่องมือที่ช่วยนักเรียนในการเรียนรู้

2. นักเรียนที่ได้รับการฝึกโดยใช้ชุดฝึกทักษะมีคะแนนการทดสอบหลังทำแบบฝึกหัดมากกว่าคะแนนก่อนทำแบบฝึกหัด และนักเรียนสามารถทำข้อทดสอบหลังจากการทำแบบฝึกหัดได้ถูกต้องเฉลี่ยถึงร้อยละ 98.8

3. แบบฝึกหัดช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากนักเรียนมีความสามารถทางด้านภาษาแตกต่างกัน การนำแบบฝึกหัดมาใช้จึงเป็นการช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนเพิ่มขึ้น

กอร์ดอน (Gordon. 1992 : 1462-A) ทำการศึกษาเกี่ยวกับผลของการอบรมเรื่องระบบเสียงในการสะกดคำของนักเรียนระดับประถมศึกษา ที่มีปัญหาในการเรียนรู้ โดยทดลองใช้วิธีสอนที่เน้นระบบเสียง (Phonemic Training) กับวิธีสอนแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน 26 คน เป็นนักเรียนชาย 15 คน นักเรียนหญิง 11 คน โดยให้นักเรียนเรียนเป็นกลุ่มเล็ก มีการทดสอบย่อยทุกวัน การดูจาก ตัวแบบ (Modeling) และให้มีการตรวจแก้ไขด้วยตัวนักเรียนเอง การเรียนแบบปกติเป็นการให้นักเรียนทำงานในสมุดแบบฝึกหัด ส่วนการสอนแบบเน้นระบบเสียง งานที่ให้ทำจะเกี่ยวข้องกับเรื่องของเสียง เช่น คำคล้องจอง การแยกคำและการรวมคำ ผลการทดลองพบว่าความสามารถในการสะกดคำของนักเรียนสองกลุ่มแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

มารี และเบิร์ตแรม (Marry and Bertram. 1997 : 174-178) ได้ศึกษากลวิธีการสอนอ่านและเขียนสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จากครูการศึกษาพิเศษ และนักการศึกษาจากเกรด 2 ว่าใช้วิธีสอนแบบใดบ้าง ผลการสำรวจพบว่า กลุ่มครูผู้สอนนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ใช้วิธีอ่านแล้วเติมคำ (Guided Reading) 90 % การอ่านเป็นรายบุคคล (Individualized Reading) 87 % การแลกเปลี่ยนหนังสือกัน (Trade Books) 81.5 % และการเปลี่ยนกันอ่าน (Round - Reading) 74.1 % เป็น 4 วิธีในระดับแรกที่ใช้กันมากที่สุดและยังมีอีก 17 วิธี ที่ใช้สอนนักเรียนปกติและนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

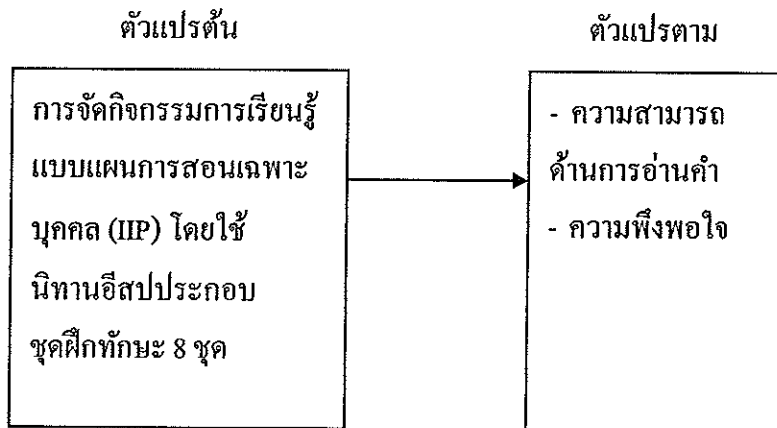
ไมเคิลลิดิส (Michaelidis. 1997 : 31-A) ได้ศึกษาถึงผลของการฝึกทักษะการอ่านสะกดคำ โดยการใช้โปรแกรมการฝึกที่สร้างขึ้น (WART-R) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ อายุระหว่าง 6-8 ปี จำนวน 25 คน ผลการวิจัยพบว่า ในการทดลอง 4-5 ครั้งในกลุ่มเด็กอายุ 6 ปี และ 7 ปี เมื่อเปรียบเทียบผลก่อนเรียนและหลังเรียน พบความแตกต่างของจำนวนคำที่สะกดถูกต้อง ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และในกลุ่มเด็กอายุ 8 ปี ไม่พบความแตกต่างของผลก่อนเรียนและหลังเรียน

ฮิล (Hill, 1999 : 1880-A) ศึกษาเกี่ยวกับการทำงานของระบบความจำระยะสั้น (Working Memory) และความสามารถในการอ่านของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่าน โดยเปรียบเทียบระหว่างเด็กที่มีความบกพร่องในการเรียนรู้ด้านการอ่านซึ่งมีอายุ 9 – 13 ปี โดยการบรรยายปัญหาซึ่งต้องใช้ความสามารถในการเข้ารหัสนั้นใช้วิธี ให้เนื้อเรื่องที่มีความยาว บ้างสั้นบ้างแตกต่างกัน แล้วให้เล่าเรื่องที่อ่านนั้นซ้ำ และถามคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาโดยตรง พบว่าเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ ยังมีการเล่าเรื่องได้ครบถ้วนน้อยกว่าเด็กที่ไม่มีความบกพร่องในการเรียนรู้

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศสรุปได้ว่า การสอนอ่านโดยใช้ ชุดฝึกทักษะและนิทานเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาความสามารถด้านการอ่านคำให้เด็ก บกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน อ่านคำได้ถูกต้องยิ่งขึ้น และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงขึ้น ซึ่งจะทำให้เด็กบกพร่องทางการเรียนรู้เกิดความพึงพอใจและรักที่จะเรียนสาระการ เรียนรู้ภาษาไทยมากยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยใช้การสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมาจาก บทที่ 2 สรุปได้ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านคำ โดยใช้นิทานอีสปประกอบชุดฝึกทักษะ สำหรับเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3